

INIÖ *iten*

2023

Tapauksia kesällä
Evenemang på sommaren

1.7. Kalaonnea

Fiskelycka

6.7. Ainutlaatuinen Saaristomeri

Det unika Skärgårdshavet

10.7.–26.7. Tunnelmia Iniöstä -taidenäyttely

Konstutställningen Stämningar från Iniö

14.7. I lax och lust

2.8. Kysy luonnosta

Fråga om naturen

Kannen kuva Heidi Arponen
Iniön vedenalainen elämä s. 8

Iniö deltidboende – Iniön osavuosisukkaat rf

Styrelsen/Hallitus

Sinikka Leino (Kolko) ordförande/puheenjohtaja
Östra Strandgatan 48 H 222, 20810 Åbo
Itäinen Rantakatu 48 H 222, 20810 Turku
+358 50 5985822
sinikka.leino@aava.tv

Anita Elfving (Jumo), sekreterare/sihtööri
+358 40 8488 857
anita.elfving@hotmail.com

Juha Immonen (Keistiö), vice ordförande
+358 50 5001 007
jaimmonen@gmail.com

Jari Hänti (Jumo) kassör/rahastonhoitaja
hantijari@gmail.com

Pirkko Kivelä (Keistiö)
pirkkol.kivela@gmail.com

Varajäsenet/Suppleanter

Aleksis Carlander
aleksiscarlander@gmail.com

Harri Markkula (Norrby)
harri.markkula@tilassa.fi

Förenings adress/Yhdistyksen osoite
c/o Sinikka Leino
Östra Strandgatan 48 H 222, 20810 Åbo
Itäinen Rantakatu 48 H 222, 20810 Turku

Förenings e-postadress
Yhdistyksen s-postiosoite
info@inionet.fi

Webplats/Kotisivut
www.inionet.fi

Facebook
www.facebook.com/groups/iniofb

Bankförbindelse/Pankkiyhteys
Nordea IBAN FI69 2270 1800 1207 24
BIC NDEAFIHH

INIÖiten Redaktion/Toimitus
Sinikka Leino, Pekka Aava, Kirsi Storckovius,
Kai Elfving & Pirkko Kivelä.

Redigering/editointi
Pekka Aava

Layout
Nina Laine Mainostoimisto 2t

Tryckeri / Paino:
Painola 2023

INIÖ *iten*

INIÖiten ilmestyy kerran vuodessa.

Vid tidning INIÖiten utkommer med ett nummer årligen.

Innehåll/Sisältö

Tapahtumakalenteri	
Händelsekalender	4
Pääkirjoitus	
Ledaren.....	5
Hans Mecklinin muistolle	
Till minne av Hans Mecklin.....	6-7
Iniön vedenalainen elämä	
Undervattensliv i Iniö	8-11
Tunnelmia Iniöstä	
Stämningar från Iniö	12
Etsintäkuulutusm- Adam ja Eva kateissa Iniössä	
Efterlysning – Adam och Eva har förvunnit i Iniö	13
Iniön luontoarvot	
Naturvärden i Iniö	14-17
Iniön kesä/Turismsommar 2023.....	18-19
Ainutlaatuinen saaristomeri	
Det unika skärgårdshavet.....	20-21
Skärgårdsnämndens uppgifter.....	22
40 år med Keistiö byalag	23
Kalastusta Iniössä – elinkeino ja elämäntapa	
Om fisket i Iniö	24-29
Vapaa-ajankalastus Iniössä	
Fritidsfiske i Iniö	30-32
Iniön terveystalut osavuosisukkaille.....	33
Iniön kesävieras mäyräkoira Max	
Iniös sommargäst taxen Max.....	34-35

Iniö deltidboende – Iniön osavuosisukkaat rf

Vår förenings syfte är att sammanföra deltidboende i Iniö, bevaka deras gemensamma intressen och föra deras talan hos myndigheterna, befrämja en positiv och naturlig kontakt med ortsbefolkningen och bevara bygdens traditioner.

Föreningen grundades år 1989. Till medlem kan antas personer som äger eller hyr en fastighet i området och deras familjemedlemmar. Föreningen är tvåspråkig.

Yhdistyksemme tehtävä on saattaa yhteen Iniön osavuosisukkaat, valvoa heidän yhteisiä etujaan ja käyttää heidän puhevaltaansa viranomaisten kanssa, edistää positiivista ja luontevaa yhteydenpitoa alueen väestöön ja vaalia seudun traditioita.

Yhdistys perustettiin vuonna 1989. Jäseneksi voidaan hyväksyä henkilöitä, jotka omistavat tai vuokraavat kiinteistön Iniössä ja heidän perheenjäseniään. Yhdistys on kaksikielinen.

**Medlemsansökan finns på webbplatsen www.inionet.fi
Jäsenhakemus löytyy nettisivuilta www.inionet.fi**

Årsmöteskallelse Vuosikokouskutsu

Medlemmarna i Iniö deltidboende – Iniön osavuosisukkaat rf. sammankallas till stadgeenligt årsmöte torsdagen den 06.07.2023 kl. 12.-14.00 i Villa Högbo i Norrby.

Vid mötet behandlas stadgeenliga årsmötiesärenden.

Styrelsen

Iniö deltidboende – Iniön osavuosisukkaat rf:n jäsenet kutsutaan sääntömääräiseen vuosikokoukseen torstaina 06.07. klo 12.-14.00 Villa Högbossa, Norrbyssa.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräisiä vuosikokousasioita.

Hallitus

Hallitus

Vasemmalta Anita Elfving, Sinikka Leino, Jari Hänti, Harri Markkula, Pirkko Kivelä, Aleksis Carlander ja Juha Immonen.

Bli medlem! Liity jäseneksi!

- Intressebevakning | Edunvalvontaa
- Evenemang och fritidsaktiviteter
Tapahtumia ja virkistystoimintaa
- Samvaro och gemenskap | Yhdessäoloa ja tutustumista
- Aktuell information | Ajankohtaiset tiedotteet
- Medlemsbrev | Jäsenkirjeet
- Hållbar utveckling, värnande om skärgårdens natur och kultur
Kestävän kehityksen, saaristoluonnon ja kulttuurin vaaliminen

Föreningen publicerar sin egen tidskrift INIÖiten en gång om året. Yhdistys julkaisee omaa lehteä INIÖiten kerran vuodessa.

Bli medlem | Liity jäseneksi inionet.fi

Händelsekalender Tapahtumakalenteri 2023

01.07.kl./ klo 12–14

Kalaonnea / Fisklyckan

Vinkejä ja innostusta vapaa-ajan kalastajille
Keistiöpäivät, Keistiödagen

06.07. kl./ klo 12–14

Vuosikokous / Årsmöte

Iniö deltidboende – Iniön osavuosisukkaat rf:n
vuosikokous Villa Högbossa. Kahvitarjoilu.

Iniö deltidboende – Iniön osavuosisukkaat rf:s
årsmöte i Villa Högbo. Kaffeservering.

06.07. klo 14.30–16

Ainutlaatuinen Saaristomeri Det unika Skärgårdshavet

Tilaisuus kertoo kuvin ja sanoin Saaristomerestä,
sen nykytilasta ja riskeistä. Asiantuntijoina
professori Kalervo Väänänen ja luontokuvaaja
Jaakko Ruola. Villa Högbo.

Det unika Skärgårdshavet – dess nuvarande
tillstånd och risker i ord och bilder. Sakkunniga
professor Kalevi Väänänen och naturfotograf
Jaakko Ruola. Villa Högbo.

10.07.–26.07. kl./klo 10-15

Tunnelmia Iniöstä -taidenäyttely / Konstutställningen Stämningar från Iniö

Näyttelyn avajaiset lauantaina 8.7. klo 15.00.
Niklas Winter ja Lauri Antila esiintyvät. Näyttelyn
aikana mahdollisuus kuulla Simon Carlanderin
kitarakonserttia. Snäckan.

Vernissage lördagen den 08.07 kl. 15.00. Niklas
Winter och Lauri Antila uppträder. I samband med
utställningen också tillfälle att lyssna till Simon
Carlanders gitarrkonsert. Snäckan

14.07. kl./klo 19

I Lax och Lust

Skärgårdsteatern 2023, Heimgård

02.08. kl./klo 13–15

Kysy luonnosta / Fråga om naturen

Archipelagia-seuran asiantuntijat vastaavat,
Snäckan. Lähetä kysymyksesi tai kommenttisi
tilaisuuteen osoitteeseen info@inionet.fi.

Archipelagia-sällskapets sakkunniga svarar.
Snäckan. Skicka dina frågor eller kommentarer på
förhand till info@inionet.fi.

Tarkista tapahtumat inionet.fi ja
ilmoitustauluilta.
Kolla uppdaterad information på
inionet.fi och på anslagstavlor.

Vi tackar för stödet!
Kiitämme tuesta!

Svenska
kulturfonden

Pätkirjoitus | Ledaren

Koronan jälkeen yhteiskunta on vääjäämättä matkalla kohti paikkariippumatonta työtä ja asumista. Ihmisille on tärkeää päästä luontoon, koska luonnolla on suuri vaikutus myös ihmisten hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Saaristolain uudistamisen valmistelun yhteydessä on keskusteltu, että saariston elinvoimaisuus ei määrydy ainoastaan talouteen liittyvistä tekijöistä, vaan myös saariston brändiä kannattavista pehmeistä arvoista kuten elinympäristöstä, kulttuurista ja yhteisöllisyydestä. Saaristolain uudistamistyössä korostetaan monipaikkaisuutta ja kausiasukkaiden merkitystä. Jyrkkä raja vakituisen asumisen ja kausiasumisen välillä hämärtyy. Monipaikkaisen asumisen edistäminen näkyy sekä Paraisten kaupungin uudessa strategiassa että kaupungin eri toimialoilla. Kaupungin uudessa strategiassa on nostettu vahvasti esiin ”yhdessä tekeminen”, mikä tarkoittaa yhteistyötä esimerkiksi yhdistysten ja eri ryhmien kanssa, joiden jäsenet voivat toimia sanansaattajina kertomassa, miten hyvä saaristossa on asua, elää ja työskennellä. Yhteinen intressi Iniön elinvoimaisuuden säilyttämisestä on lisännyt Pro Iniön ja osavuosisukkaiden yhteistyötä. Yhdessä olemme enemmän. Se huomattiin myös Kustavi–Iniö -yhteysalusliikenteeseen vaikuttamisella. Myös matkailun merkitys saariston elinvoimaisuuden lisääjänä kasvaa vuosi vuodelta.

Yhdistyksellämme on tärkeä rooli ekologisuuden ja kestäväen kehityksen tärkeyden korostamisessa ja viestimisessä jäsenillemme. Yhdistyksellä on myös oma roolinsa Saaristomerien Unesco-biosfääriverkostossa, joka tarjoaa meille omien biosfäärilähettiläiden kautta yhteistyöverkoston ja kestäväen kehityksen työkaluja elinvoimaisen saariston hyväksi.

Hallitus

Efter coronapandemin är vårt samhälle oundgängligt på väg mot platsoberoende arbete och boende. Det är viktigt för människan att komma ut i naturen därför att naturen har stor betydelse också för vårt välbefinnande och vår livskvalitet. I samband med förnyandet av skärgårdslagen har man kommit till att de inte bara är ekonomiska faktorer som påverkar skärgårdens livskraft. Också skärgårdens mjuka värden som miljö, kultur och gemenskap har stor betydelse för samhällets livskraft. I arbetet med att förnya skärgårdslagen poängteras betydelsen av multilokalt boende och periodboende. Gränsen mellan fastboende och periodboende suddas ut. Strävan att främja multilokalt boende syns också i Pargas stads strategi såväl som på stadens olika verksamhetsområden. I stadens nya strategi har man poängterat principen ”att göra tillsammans”. Det betyder samarbete med t.ex. föreningar och olika grupper, vars medlemmar kan förmedla budskapet om hur fint det är att bo, leva och arbeta i skärgården. Vårt gemensamma intresse att bevara Iniös livskraft har ökat samarbetet mellan Pro Iniö och Iniö deltidboende. Tillsammans är vi mer. Det konstaterade vi också när vi lyckades påverka förbindelsefartygstrafiken mellan Gustavs och Iniö. Också turismens betydelse för skärgårdens livskraft växer från år till år.

Vår förening har en viktig roll i att framhålla betydelsen av ekologi och hållbar utveckling och att informera våra medlemmar om det. Föreningen har också en roll i Skärgårdshavets Unesco-biosfärområdes verksamhet, som genom sina biosfärambassadörer erbjuder oss ett nätverk och verktyg för hållbar utveckling av en livskraftig skärgård.

Styrelsen

Hans Mecklinin muistoksi

TEKSTI: ELISABETH DAHLA, RALF NYMAN
KÄÄNNÖS: VIRVE NYMAN
KUVAT: MECKLININ ARKISTO

Yhdistyksemme pitkäaikainen sihteeri ja kunniajäsen Hans Mecklin kuoli 77-vuotiaana 28.10.2022

Hasse vietti elämänsä kaikki kesät Iniössä. Hän oli tuskin vuoden ikäinen, kun Mecklinin perhe muutti Lillnäsiin Norrbyn lahdenpoukamaan. Hasse sai nauttia ihanista kesistä luonnonkauniissa ympäristössä ja silloin vielä niin kirkasvetisestä lahdesta. Hän leikki ja vietti aikaa paikallisten lasten ja nuorten kanssa ja sai heistä elinikäisiä ystäviä. Hasse kalasteli vanhemman veljensä kanssa vakaalla soutuveneellä, joka olikin ahkerassa käytössä. Koko elämänsä ajan hän oli kiinnostunut kalastuksesta, ja sen saloihin Hasse opetti myös poikansa Fredrikin. Isä ja poika kalastelivat mielellään yhdessä.

Hasse aloitti koulunkäyntinsä Turussa. Sieltä hän jatkoi muutaman vuoden kuluttua Hankoon, jossa pääsi ylioppilaaksi. Hän opiskeli matematiikkaa, fysiikkaa ja kemiaa Åbo Akademiassa. Vuodesta 1971 vuoteen 1984 hän työskenteli lehtorina Helsingissä Lärkanin lukiossa. Tänä aikana hän tapasi Tammissaaresta kotoisin olevan vaimonsa Ullan. Myöhemmin Hasse sai vanhemman lehtorin viran Tammissaaren lukiossa, jossa hän opetti matematiikan, fysiikan ja kemian ohella myös merenkulkuoppia ja astronomiaa. Hasse osti rantatontin Jumosta ja rakensi Hamanasin Näsetiin (nykyisin Västantill) vaimonsa Ullan ja poikansa Fredrikin kanssa perheen kesäparatiisin. Siellä perhe nautti hienosta luonnosta ja maisemista kaiket kesät. Hasse piti myös puutöistä ja huolehti itse rakennusten kunnossapidosta.

Musiikki oli Hassen suuri innostus. Nuorena hän lauloi mm. Brahe Djäknarissa ja useiden orkestereiden laulusolistina. Hän johti Västra Nylandin laulu- ja musiikkiyhdistystä sekä Tammissaaren ja Hangon mieskuoroja. Iniössä hän toimi usein urkurin sijaisena. Varsinaisena monitoimijana hänellä oli myös useita yhteiskunnallisia aktiviteetteja.

Hasse osallistui yhdistyksemme Iniön osavuosiasukkaat ry:n toimintaan 20 vuoden ajan. Vuodesta 2002 vuoteen 2020 hän toimi yhdistyksen sihteerinä. Hän osallistui pyyteettömästi ja aktiivisesti kaikkeen, mitä yhdistys teki. Hasse oli ”työmyyrä”, joka aina matemaattikon tarkkuudella piti huolta asioista, joita hän ja hallitus olivat ottaneet hoitaakseen. Hassen kiinnostus yhteyslautaliikenteeseen teki hänestä yhdistyksemme ”liikenneministerin”. Koulutettuna oppaana Hasse järjesti vuodesta 2013 lähtien jokakesäiset suositut kyläkirrokset ja hautausmaakävelyt. Näissä tilaisuuksissa Hassella oli myös paikallisia henkilöitä kertomassa kokemuksistaan.

Paikallistuntemuksensa ansiosta Hassella oli suuri merkitys yhdistyksemme näyttelyiden järjestämisessä. Myös Hassen vaimon Ullan tuki on ollut tärkeää näyttelyiden käytännön asioiden hoidossa. Vuonna 2008 pidetyn valokuvanäyttelyn onnistuminen oli Hassen ansiota: hän ajeli veneellä ympäri Iniötä keräämässä iniöläisten vanhoja valokuvia albumeista lainaksi ja palautti ne myös takaisin, kun kuvat oli digitaalisesti tallennettu.

Hasse kirjoitti melkein vuosittain iniöläisistä tapahtumista ja perinteistä yhdistyksemme jäsenlehteen. Hänen kirjoittamistyyliinsä oli innostava ja perustui hänen omiin kokemuksiinsa ja havaintoihinsa.

Kunniajäsenenä Hans Mecklin jätti suuren aukon jälkeensä. Hän kirjoitti dokumenttiartikkeleita mm. uimakoulusta 1950-luvulla, Iniön kirkosta, elämästä Norrbyn Lanthandelin ympärillä, juhanussaloista, yhteyslautaliikenteestä vuosien varrella sekä omasta elämästään Iniössä; ajanjaksosta, joka kesti yli 70 vuotta. Olemme kiitollisia hänen arvokkaista teoistaan yhdistyksellemme.

Till minne av Hans Mecklin

TEXT: ELISABETH DAHLA, RALF NYMAN
BILDerna: MECKLIN'S ARKIVET

Föreningens långvariga sekreterare och hedersmedlem Hans Mecklin avled 28.10.2022 i en ålder av 77 år.

Hasse tillbringade alla sina somrar i Iniö. Han hade inte ännu fyllt ett år när familjen Mecklin kom till Lillnäs vid Norrby viken. Hasse fick uppleva underbara somrar i den vackra naturen när vattnet ännu var kristallklart i viken. Han lekte och umgicks med ortens barn och ungdomar och fick många vänner för livet. Hasse fiskade ofta bl.a. med sin äldre bror, de hade en stadig roddbåt, som var i flitig användning. Intresset för fiske höll i sig hela livet och gick vidare till sonen Fredrik, far och son fiskade gärna tillsammans.

Hasse inledde sin skolgång i Åbo, började efter några år i skola i Hangö och dimitterades som student från Hangö gymnasium. Han studerade matematik, fysik och kemi vid Åbo Akademi och var från 1971 till 1984 lektor i Gymnasiet Lärkan i Helsingfors. Under tiden hade han träffat sin hustru Ulla från Ekenäs. Han sökte och fick äldre lektorstjänst i Ekenäs. Förutom matematik, fysik och kemi undervisade han i navigation och astronomi i Ekenäs gymnasium.

Hasse köpte en strandtomt på Jumo och byggde tillsammans med hustrun Ulla och sonen Fredrik upp familjens sommarparadis Hamanas på Näset, nu Västantill. Där njöt familjen av den fina naturen och utsikten alla somrar. Hasse tyckte om att jobba med träarbeten och gjorde mycket på husen som måste underhållas själv.

Musiken var Hasses stora passion. Som yngre var han aktiv som sångare bl.a. i Brahe djäknar och flera orkestrar. Han ledde Västra Nylands sång- och musikförbund samt Ekenäs och Hangö manskörer. I Iniö var Hasse ett flertal gånger vikarierande organist. Som äkta mångsysslare deltog han i ett stort antal samhällleliga aktiviteter.

Hasse var verksam i föreningen Iniö deltidssomrade i 20 år och dess sekreterare i 18 år fram till 2020. Han medverkade aktivt i det mesta som föreningen gjorde. Han var en av de ”arbetsmyror”

som alltid ställer upp och med matematikerns noggrannhet höll ordning på vad han, och vid behov även hela styrelsen, företog sig. Hasses intresse för fartygstrafiken gjorde honom till föreningens ”trafikminister”. Som utbildad guide organiserade Hasse, med start år 2013, så gott som varje sommar de populära utflykterna och byavandringarna samt rundvandringarna på kyrkogården med en lokal iniöbo som guide. Hasses stora lokalkännedom har varit av stor betydelse även vid förverkligandet av de utställningar föreningen ordnat. Hustrun Ulla har stött hans intresse för föreningen och deltagit i det praktiska i samband med utställningarna. En märkbar insats gjorde Hasse inför den stora fotoutställningen år 2008 då han åkte omkring med båt och bil och samlade fotografier från Iniöbornas fotoalbum och givetvis noggrant återbördade dem.

Hasse har skrivit om händelser och traditioner i så gott som varje nummer av vår medlemstidning. Han skriver på ett insiktsfullt sätt utgående från egna erfarenheter, upplevelser och vad han har hört berättas.

Hedersmedlem Hans Mecklin lämnar ett stort tomrum efter sig. Vi är tacksamma över hans värdefulla insatser för föreningen och för hans dokumentation i form av tidningsartiklar. Hasse skrev om bl.a. simskolor på 1950-talet, Iniö kyrka, livet kring butiken i Norrby, midsommarstänger, förbindelsetrafiken genom åren och om sitt liv i Iniö, en tidsperiod som sträcker sig över 70 år.

Muistamme Hassea sanoin ja sävelin Iniön kirkossa sunnuntaina 23.07.2023 klo 14 jumalanpalveluksen jälkeen.

Kaikki ovat tervetulleita!

Vi minns Hasse i ord och toner i Iniö kyrka den 23.07.2023 kl. 14.

Alla hjärtligt välkomna!

Iniön vedenalainen elämä

Iniön saaristossa aukeaa monipuolinen merenpohjien maisema. Syvyyden ja pohjanlaadun perusteella vedenalaista luontoa hallitsevat erilaiset levät, vesikasvit ja selkärangattomat eläimet. Muta-, sora-, hiekka- ja kalliopohjat pitävät kukin yllä omanlaisiaan eliöyhteisöjä.

Matalien merenlahtien pehmeillä pohjilla kukoistavat putkilokasvien niityt, esimerkiksi soikealehtinen ahvenvita, haaroittuva hapsivita ja punarunkoinen tähkä-ärviä kurottelevat matalissa merenlahdissa pitkiä kasvustojaan kohti pintaa. Vita- ja ärviämetsiköt ovat tärkeitä kalojen elinpaikkoja saaristossamme. Suojaisissa, matalissa fladoissa ja kluuvialtaissa elää hennoista näkinpartaislevistä koostuvia vesikasviyhteisöjä, jotka sitovat sedimenttiä pitäen lahdelman veden kirkkaana.

Iniön lähivesillä tavataan myös rakkohaurun harvinaisempaa elinmuotoa, irtonaisen rakkohaurun muodostamia eliöyhteisöjä. Siinä missä perinteiset rakkohaurupensaikat kiinnittyvät tiukasti kallio- ja kivipinnoille, irtokasvuiset rakkohaurut pitelevät muta- ja hiesupohjista kiinni hautautumalla alaosastaan pehmeän sedimentin sisään.

Aivan rannan tuntumassa vesilläliikkujia näkee tuttuja levälajeja. Kirkkaanvihreä ahdinparta saa usein seurakseen yhtä värikkäitä suolileviä, ja muutaman metrin syvyydessä kalliorannan vihreään vyöhykkeeseen alkaa sekoittua ruskeita sävyjä. Isoluppolevä, litupilvilevä ja lettiruskohahtu ovat tyypillisiä ruskolevälajeja alueella. Saattaapa vihreän ja ruskean seasta pilkkahtella punaisia punahelmilevätupsujakin. Ulkosaariston syvemmillä kalliopohjilla kasvaa puolestaan eri punalevälajien, kuten haarukkalevän ja purppura- ja mustaluulevien muodostamia yhteisöjä, usein vie-

merenpohjia peittää liikakasvuisten rihmalevien irtonaiset matot, tarttuen harmillisesti myös kalaverkkoihin ja ajautuen rannoille haisevaksi massaksi. Pinnan alla rihmalevä tukahduttaa hidaskasvuisempia levä- ja kasvilajeja, syö hajotessaan merenpohjilta happea ja haittaa pohjakutuisia kaloja. Ravinteiden riehaannuttamat sinileväkasvustot ovat jokakesäinen riesa. Myös monet vedenalaiset vieraslajit ovat valloittaneet merenpohjia Saaristomerellä.

Vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmassa (VELMU) kartoitettiin merialueidemme vedenalaisia lajeja ja elinympäristöjä 2004-2017. Kohdennettuja kartoituksia mm. uhanalaisten merilajien löytämiseksi tehdään edelleen joka kesä. Metsähallitus hoitaa osaltaan rannikon matalien merenpohjien tilan seurantaan Suomen Merenhoitosuunnitelman mukaisesti hiekka-, sora- ja mutapohjille perustettujen seurantasukelluslinjojen avulla.

Saaristomerelle laivaliikenteen mukana saapunut leijutaskurapu on runsastunut ja levinnyt rannikkomme merenpohjilla. Kuva: Rasmus Boman/Metsähallitus.

Mutaisilla merenrannoilla irtonaisina kasvavat komeat rakkohaurupensaikat kurrottavat kohti pintaa. Kuva: Heidi Arponen/Metsähallitus.

Ahvenvita ja hapsikoita hiekkapohjalla Keistiön Rännilgrundetilla. Kuva: Metsähallitus.

Kalat etsiyvät mielellään kutemaan matalien fladojen lämpöön. Näkinpartaistiheiköiden suojissa kalanpoikaset saavat rauhassa kasvaa ja voimistua.

Kalliorannoilta löytyy rakkohaurujen muodostamia vyöhykkeitä. Tämä monelle lapsuudestakin tuttu isokokoinen levälaji tarvitsee auringonvaloa menestyäkseen. Rakkohaurujen elinalue on Saaristomerellä paikoin taantunut ja laji siirtynyt kasvamaan matalammille rannoille rehevöitymisen ja veden samenessen myötä. Rakkohaurumetsiköitä ei suotta sanota Itämeren avainlajeiksi, sillä ne kuhisevat elämää: satoja pieniä selkärangattomia eläimiä, kuten leväsiiroja, katkoja ja kotiloita asustelee rakkolevähaurujen kätöksissä.

ri vieressä sinisimpukoiden ja merirokkojen kanssa. Merenpohjien syvänteissä taas elää monimuotoinen pohjaeläinlajisto kaivautuneena piiloon pohjasedimentin syövereihin.

Iniö lähisaarineen sijaitsee väli- ja ulkosaariston vaihtumisvyöhykkeessä. Mantereelta tuleva ravinnevaluma ja hienojakoinen sedimentti heikentävät veden näkösyvyyttä ja vaikuttavat valoa vaativien levä- ja vesikasvilajien selviytymiseen. Ulompana saaristossa laajat merenselät ja avomeren läheisyys tuovat runsaampaa veden vaihtuvuutta ja siten kirkkaampaa vettä pinnanalaiselle luonnolle. Ravinnekuormitus lisää rehevöitymisen vaikutuksia ja monin paikoin

Metsähallituksen käynnissä oleva Saaristomeren kansallispuiston hoidon- ja käytönsuunnittelu ulottuu myös pohjoisen Saaristomeren suojelualueille ja Natura2000-alueille. Lisäksi Metsähallitus kunnostaa ja ennallistaa suojelualueiden fladoja ja merenpohjien elinympäristöjä osana LIFE-IP BIODIVERSEA-hanketta.

TEKSTI: HEIDI ARPONEN, LUONNONSUOJELUN ERITYISASiantuntija, MERIBIOLOGI
METSÄHALLITUS, LUONTOPALVELUT

Veden näkösyvyyden mittaaminen

Rakenna itsellesi valkoinen levy, jonka halkaisija on 15–30cm esim. ämpärin kannesta.

Laske näkösyvyyslevy varjopuolella niin syvälle veteen, että se juuri ja juuri katoaa näkyvistä. Nosta tämän jälkeen levyä niin, että se tulee uudestaan näkyviin. Toista tämä muutaman kerran. Levyn näkyvistä katoamisen ja uudelleen näkyviin tulemisen rajakohta on näkösyvyys. Mittaa näkösyvyysarvo mittanarusta veden pinnan tasolta.

Sinisimpukoita. Kuva: Heidi Arponen/Metsähallitus.

LISÄTIETOA:

- itameri.fi
Itämeritietoa, vedenalainen luonto
- metsa.fi/projekti/saaristomeren-hoidon-ja-kayton-suunnittelu/
Saaristomeren HKS
- metsa.fi/projekti/biodiversea/
BIODIVERSEA -hanke
- kauppa.gaudeamus.fi
Merenselät - Havets Skattkammare -tietokirja Suomen meriluonnosta
- otava.fi/kirjat/itameri-suomen-luonnossa/
Itämeri Suomen luonnossa -lajiopas

Undervattensliv i Iniö

TEXT: HEIDI ARPONEN SPECIALSAKKUNNIG INOM NATURVÅRD, MARINBIOLOG
FORSTSTYRELSEN, NATURTJÄNSTERNA

Iniö skärgård kan visa upp ett mångsidigt landskap på havsbotten. Djupet och bottenens beskaffenhet avgör vilka olika alger, vattenväxter och ryggradslösa djur som dominerar naturen under vattnet. Ler-, grus-, sand- och klippbottenarna är var för sig en egen grund för ett samhälle av organismer.

På de mjuka bottenarna i grunda havsvikar frodas ängar av kärnväxter, till exempel abborrgräs (ålnate) med ovala blad, borstnate med förgrenade stjälkar och axsling med röd stam, som låter sina bestånd sträcka sig upp mot vattenytan. Nate- och slingbestånden är viktiga livsmiljöer för fisken i vår skärgård. Skyddade, grunda flador och globassängar inrymmer samhällen av vattenväxter, där veka sträfsen binder sediment och håller vikens vatten klart. Fiskar söker sig gärna till värmen i de grunda fladorna för att leka. I skyddet av sträfsen kan fiskyngel växa och bli kraftiga i lugn och ro.

Vid klippiga stränder förekommer zoner med blåstång. Denna stora art av tång är välkänd för många sedan barndomen. Den behöver solljus för att frodas. Blåstångens utbredningsområde har ställvis gått tillbaka inom Skärgårdshavet och övergödningen och det grumligare vattnet har fått arten att växa på grundare stränder. Det är ingen tillfällighet att blåstången sägs vara en nyckelart för Östersjön, då bestånden sjuder av liv: hundratals små ryggradslösa djur, till exempel tånggräsuggor, märkräftor och snäckor, håller till i gömslen bland blåstången.

I vattnen nära Iniö påträffar man också en mer sällsynt form av blåstång, löslevande blåstång som bildar organismsamhällen. Medan traditionella blåstångsbuskage klamrar sig fast vid klipp- eller stenytor, håller löslevande blåstång i sig i ler- eller siltbotten genom att gräva ner sin nedre del i det mjuka sedimentet.

Slamkrabban har invandrat till Skärgårdshavet med fartygstrafiken och har ökat i antal och bredd ut sig på havsbottenarna vid våra kuster. Foto: Rasmus Boman/Forststyrelsen.

Ståtliga löslevande blåstångsbuskar på dyiga havsstränder sträcker sig uppåt mot ytan. Foto: Heidi Arponen/Forststyrelsen.

Abborrgräs och natingar på havsbotten vid Rännilgrundet intill Keistiö. Foto: Forststyrelsen

Musslor. Foto: Heidi Arponen/Forststyrelsen.

Alldeles intill stranden kan den som rör sig på vattnet se välkända algarter. Den klargröna grönlickan får ofta sällskap av andra lika färgglada arter av ulva, och på några meters djup börjar bruna toner blanda sig in i den gröna zonen vid en klippstrand. Smalskägg, molnslick och trådslick är typiska arter av brunalg i området. Bland det gröna och bruna kan man också se inslag av röda tofsar av ullsläke. På de djupare liggande klippbottenarna i den yttre skärgården påträffar man samhällen av olika rödalger, till exempel kräkel, violettslick och fjäderslick, ofta sida vid sida med havstulpaner och blåmusslor. I sänkorna på havsbotten lever en varierande fauna av botten djur som gräver ner sig i gömslen i botten sedimentet.

Iniö och de närmaste holmarna ligger i övergångszonen mellan den yttre och mellersta skärgården. Näringsämnen som avrinner från fastlandet och finfördelat sediment minskar siktdjupet i vattnet och påverkar överlevnadsmöjligheterna för ljuskrävande alger och vattenväxter. Längre ut i skärgården ger de öppna fjärdarna och närheten till det öppna havet större vattenomsättning och därmed klarare vatten i undervattensmiljön. Näringsstillförseln ger upphov till övergödningseffekterna och på många ställen är havsbottenarna täckta av lösa mattor av överstora trådalger som förlägligt nog fastnar på fiskenät och driver upp på stränderna som en stinkande massa. Under ytan kväver trådalgerna alg- och växtarter som växer långsammare, och vid nedbrytningen förbrukar de syret på havsbotten och skadar bottenlekande fiskar. Bestånden av blågrönalger som blommar upp av

näringsämnen är en olägenhet varje sommar. Många invasiva undervattensarter har också erövrat Skärgårdshavets havsbotten.

Inventeringsprogrammet för marin undervattensnatur (VELMU) kartlade arter och livsmiljöer under vattnet i våra havsområden 2004–2017. Varje sommar genomförs fortfarande fokuserade kartläggningar för att hitta utrotningshotade marina arter. Forststyrelsen sköter för sin del uppföljningen av tillståndet på grunda havsbottenar vid kusten i enlighet med Finlands havsförvaltningsplan. För detta använder man sig av dyklinjer på sand-, grus- och lerbottenar. Forststyrelsens pågående planering av skötseln och användningen av Skärgårdshavets nationalpark omfattar även Natura 2000-områdena och skyddsområdena i norra Skärgårdshavet. Dessutom istandsätter och återställer Forststyrelsen flador och havsbottenar i skyddade områden som en del av projektet LIFE-IP BIODIVERSEA.

MER INFORMATION:

- ostersjon.fi
Information om Östersjön, undervattensnatur
- metsa.fi/sv/projekt/skargardshavet-skotsel-anvandningsplan/
Skötsel- och användningsplan för Skärgårdshavet
- metsa.fi/sv/projekt/biodiversesea-sve/
BIODIVERSEA-projektet
- kauppa.gaudeamus.fi
Havets Skattkammare – En upptäcktsresa i Finlands marina undervattensnatur
- otava.fi/kirjat/itameri-suomen-luonnossa/
Östersjön i Finlands natur – en artguide

TUNNELMIA INIÖSTÄ STÄMNINGAR FRÅN INIÖ

**TAIDENÄYTTELY
KONSTUTSTÄLLNING
10.–26.7.2023. Snäckan, Norrby, INIÖ**

Avajaiset 8.7. klo 15.00

Vernissage 8.7 kl 15.00

Tule mukaan! Kom med!

Lisätietoja www.inionet.fi/ajankohtaista

Mera information www.inionet.fi/sv/aktuellt

Arr: Iniö deltidboende – Iniön osavuosisukkaat, Pro Iniö

Ensi kesän taidenäyttelyssä töitään tuovat esille kolmisenkymmentä Iniössä aikaansa viettävää tai asuvaa taiteilijaa ja taiteen harrastajaa. Luvassa on hyvin monipuolinen kooste useilla eri tekniikoilla valmistetuista teoksista: valokuvia, grafiikkaa, akvarelleja, öljymaalauksia, puu- ja tekstiilitöitä, mattoja, nukkeja ja keramiikkatöitä.

**Näyttely on avoinna 10.–26.7. klo 10–15
Norrbyn Snäckanissa.**

Näyttelyn avajaiset järjestetään lauantaina 8.7. klo 15. Avajaisissa esiintyvät Niklas Winter ja Lauri Antila.

Lisäksi kesän taidenäyttelyn yhteydessä kaikki halukkaat pääsevät luomaan omia taideteoksiaan. Näyttelyn aikana järjestetään erilaisia koko perheelle tarkoitettuja **taide- ja askartelutyöpajoja tiistaisin ja keskiviikkoisin viikoilla 28 ja 29 klo 11–14.**

Näyttelyn aikana on myös mahdollisuus kuulla Simon Carlanderin taidokasta kitaransoittoa.

Tarkoista ajankohdista ilmoitetaan myöhemmin.

Taidenäyttelyn ja työpajat järjestävät Iniö deltidboende – Iniön osavuosisukkaat ja Pro Iniö.

Lämpimästi tervetuloa!

Nu på sommaren visar ett trettiotal yrkes- och hobbykonstnärer som vistas i Iniö på hel- eller deltid upp sina verk. Dessa är tillverkade med ett flertal olika tekniker: fotografier, grafik, akvareller, oljemålningar, trä- och textilarbeten, mattor, dockor och keramik.

**Utställningen är öppen 10.–26.7 kl. 10–15
i Snäckan i Norrby.**

Vernissage är lördagen den 8.7 kl. 15. Niklas Winter och Lauri Antila uppträder.

I samband med utställningen kan alla delta med egna verk. Under utställningen ordnas för hela familjen avsedda **konst- och hobbyverkstäder tisdagar och onsdagar under veckorna 28 och 29 kl. 11–14.**

Under utställningen har man tillfälle att lyssna på Simon Carlanders gitarrkonsert.

Evenemangens tidpunkter meddelas senare.

Konstutställningen ordnas av föreningarna Iniö deltidboende och Pro Iniö.

Alla är varmt välkomna!

Etsintäkuulutus:

Adam och Eva kateissa Iniössä

Hieno saaristo-orkidea seljakämmekä näyttää kadonneen Iniöstä.

Punaisina ja kellanvalkoisina kukkivia, hyasinttia muistuttavia kasveja on havaittu Suomessa enää vain Houtskarissa ja Ahvenanmaan puolella. Iniössä on kuitenkin sopivia kasvupaikkoja eli aurinkoisia ketoja tai saarnilehtoja, joissa seljakämmekä voisi kukkia kevätetikkojen ja muiden kevään kasvien rinnalla.

Mahdollisia havaintoja pyydettään lähettämään osoitteella arkipelagia@gmail.com – myös vanhojen hyvien aikojen havainnot ovat kiinnostavia.

Arkipelagia-seura on kerännyt seljakämmekätietokantaa yli 30 vuoden ajan ja seura on ollut mukana monen orkideakedon hoidossa mm. yhdessä Pro Houtskär -yhdistyksen kanssa.

Jouko Lehtonen
arkipelagia.fi, facebook.com/arkipelagia

Efterlysning:

Adam och Eva har förvunnit från Iniö

Den fina skärgårdsorkide´n Adam och Eva (Dactylorhiza sambucina) verkar ha försvunnit från Iniö.

Röd och gulvita hyacintliknande växter har iakttagits i Finland bara på Houtskär och på Åland. På Iniö finns dock lämpliga växtplatser dvs soliga ängsmarker eller askdungar där Adam och Eva kunde blomma bland gullivor och andra vårliga växter.

Möjliga observationer bedes sändas till arkipelagia@gmail.com även iakttagelser från gamla goda tider

är av intresse.

Arkipelagia föreningen har samlat in en Adam och Eva databas i en över 30 årig tidsperiod och föreningen har varit med om att sköta om flera orkideäkrar bl.a tillsammans med Pro Houtskär föreningen.

Jouko Lehtonen
arkipelagia.fi, facebook.com/arkipelagia

**SYDVÄSTRA FINLANDS AVFALLSSERVICE
hjälpel invånarna med vardagens avfallsfrågor**

kundtjanst@lsjh.fi, chat-tjänsten (lsjh.fi) eller 0200 47470 (mån–fre kl. 9–15, lna/msa)

Kontakta vår kundtjänst då du vill fråga om t.ex.

- den fasta bostadens eller fritidsbostadens avfallsinsamling
- grundavgiften eller någon annan faktura du fått av oss
- återvinningspunkterna
- tidtabellerna för Siira – sorteringsstationen på hjul
- sortering och mottagningsplatser för avfall.

Avfallets ABC hjälper vid sorteringsproblem:

www.lsjh.fi/sv/abc

**SYDVÄSTRA FINLANDS
AVFALLSSERVICE**
www.lsjh.fi • 0200 47470

**LOUNAI-SUOMEN JÄTEHUOLTO
auttaa asukkaita arjen jäteasioissa**

asiakaspalvelu@lsjh.fi, chat-palvelu (lsjh.fi) tai 0200 47470 (ma–pe klo 9–15, pvm/mpm)

Ota yhteyttä asiakaspalveluun, kun haluat kysyä esim.

- vakituisen tai vapaa-ajan asunnon jätteenkeräyksestä
- perusmaksusta tai muusta meiltä tulleesta laskusta
- kierrätyspisteistä
- pyörillä liikkuvan lajitteluaseman Siiran aikatauluista
- lajittelusta ja jätteiden vastaanotto-paikoista.

Jätteiden ABC auttaa lajittelupulmissa:

www.lsjh.fi/abc

SIIRA I INIÖ

tis 30.5, 11.7 och 15.8
kl. 16.30–17.15
(Norrby, gästhamnen)
www.lsjh.fi/siira-bilen

SIIRA INIÖSSÄ

ti 30.5., 11.7. ja 15.8.
klo 16.30–17.15
(Norrby, vierasvenesatama)
www.lsjh.fi/siira-auto

Iniön luontoarvoista

TEKSTI: HANNA HAKAMÄKI JA JENS SKOG, VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS
MAIJA MUSSAARI, METSÄHALLITUS RANNIKON LUONTOPALVELUTEKSTI

Pohjoinen Saaristomeri eli Iniön ja Kustavin saaristot eroavat luonteeltaan Eteläisestä Saaristomerestä ja toisaalta Selkämerestä. Iniön alueelle on tyypillistä suojaosan välisaariston piirteet, kun eteläinen Saaristomeri ja Selkämeri ovat pääosin ulkosaaristossa. Tyypillisin saari on avokallioiden ja mäntymetsien hallitsema, mutta Iniössä on runsaasti myös ravinteisia lehtoja ja perinnemaisemia, jotka lehtipuusto paljastaa niitä lähestyttäessä. Pienet lahdet ja saaritihtymien sokkeloiset matalikot ovat merkittäviä kalanpoikasten sekä lintujen ruokailualueina. Ulkosaaristossa, Kihdin rannalla avokalliot lisääntyvät ja pienet merenrantaniityt ovat tavallisia rannoilla. Mäntymetsät ovat rakenteeltaan monimuotoisia saaristometsiä tervaleppärantoinen.

Iniön rannoilla esiintyy runsaasti kalkinsuoioita esimerkiksi ahopellavaa, räpelöä ja saarnea. Kuva 1. Valtion suojelualueilla sijaitsevista kohteista poikkeuksellisen hieno ravinteinen lehtokohde on Luneklobb-Kalvholm, jossa kevätetikot kukkivat kevät aikaan ja ruusut pensaskerrossa kesäaikaan. Saaren saarnimetsät ja rannat ovat olleet aikaisemmin laidunnuksen vuoksi avoimempia, mutta sittemmin kasvaneet umpeen ja ovat kehittymässä monikerroksiksi luonnontilaisiksi lehdoiksi. Lehdon vanhimmat puut ovat iäkkäitä

Kuva 1. Räpelö on erikoisen näköinen heinä, joka hyötyy kalkivaikutteisesta maaperästä. Keistiö. Kuva Maija Mussaari.

ja lahoavia aikansa hyvin palvelleita saaristolaisten muovaamia lehdespuita. Kuva 2. Näin on yleensä ollut kaikilla saariston rehevämällä mailla, ne ovat olleet saaristolaisten käytössä. Suojelualueilla edistetään sekä lehtojen, että perinnemaisemien monimuotoisuutta. Osa perinnemaisemista on säilynyt näihin päiviin saakka laidunnuksessa tai otettu uudelleen käyttöön niin rannoilla kuin saarten sisäosissakin. Esimerkiksi Hallonäsin ja Salmiksen saarten luonnonsuojelualueilta löytyy kunnostettuja ja erityisen lajirikkaita perinnebiotooppeja.

Kuva 2. Lehdespuut Luneklobb Kalvholmin sulkeutuvassa lehdossa. Kuva Maija Mussaari.

Iniön saariston perinnemaisemat, eli perinnebiotoopit tulivat vuonna 2017 tarkastelun kohteeksi, kun Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimesta useammalla Iniön alueen saarella tehtiin perinnebiotooppi-inventointeja. Inventointikohteet olivat Iniön pääsaari, Jumo, Keistiö, Hepmo, Åselholm ja Hummelholm. Ennen maastoon lähtöä perinnemaisemia paikallistettiin yleisövinkkien ja vanhojen 1800-luvun lopun pitäjänkarttojen niitymerkintöjen perusteella. Inventointityön käytännön toteutuksesta vastasi konsulttiryitys. Inventointien tulokset olivat hyviä ja uusia perinnebiotooppeja löytyi Iniön alueelta 20 kpl. Nämä alueet olivat pääosin entisiä, umpeenkasvaneita laidunmaita, joissa oli kuitenkin yhä havaittavissa merkkejä perinteisestä maankäytöstä, esimerkiksi lehdespuita, vanhoja laidunaitoja tai erityisiä kasvilajeja. Kuva 3. Maisemallisesti arvokkaimmat niityt, kedot ja hakamaat

sijaitsevat perinnemaisemassa, johon kuuluvat lähellä sijaitsevat perinteiset saaristolaisrakennukset. Kuva 4. Vanhoja niittyjä ja laidunmaita olisi hyvä saattaa uudelleen hoidon piiriin, eli niittoon ja laidunnukseseen, sillä ilman hoitoa nämä harvinaistuneet ympäristöt eivät säily, vaan ne kasvavat umpeen ja niiden kasvi- ja eliölaajisto sekä kulttuuriarvot häviävät.

Hienoimpia esimerkkejä laadukkaista merenrantaniityistä on Keistiön rannan laaja perinnemaisemakokonaisuus, joka muodostuu valtion ja yksityisistä suojelualueista. Metsähallituksen Rannikon luontopalvelut on juuri aloittanut Keistiön suojelualueiden hoitosuunnittelun Rannikko-LIFE-hankkeen avulla. Tiedossa on perinnemaisemien hoitoa laiduntamalla ja raivaamalla. Suojelualueista myös Persholmsfladan on inventoitu valtakunnallisesti arvokkaaksi perinnemaisemaksi.

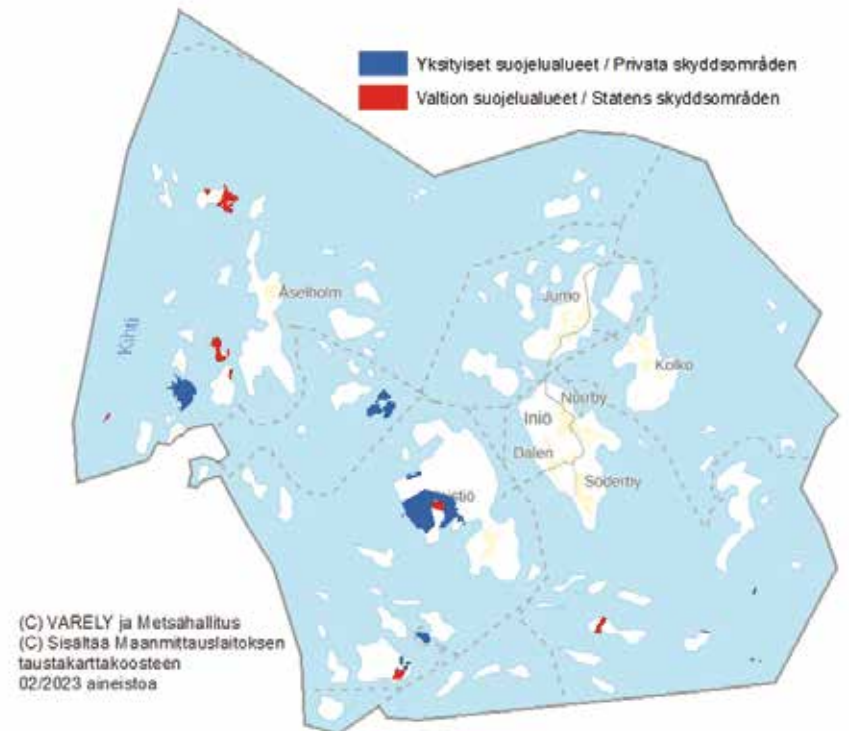
Iniö muodostaa suhteellisen suojaosan saaristoyhteyden Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välille. Se tarjoaa maalla elävälle lajistolle kulkureitin mantereelta aina Ahvenanmaan pääsaarelle saakka. Erityisen merkittävä kulkuyhteys on harvinaisille ja uhanalaisille lajeille, jotka elävät pieninä toisistaan eristyneinä esiintyminä sekä Ahvenanmaalla että Saaristomerellä puolella ja mantereella. Kulkureitti on toimiva myös negatiivisessa mielessä, viimeisten vuosikymmenien aikana vieraslaji valkohäntäkauris on muodostanut vahvan kannan myös Ahvenanmaalle.

Kuva 3. Vanhaa laidunaitaa ja umpeen kasvavaa perinnebiotooppia. Jumo. Kuva: Esko Vuorinen

Kuva 4. Saariston perinnemaisemaa, jossa etualalla on ketoa sekä rantakalliota ja taka-alalla perinteisiä saaristolaisrakennuksia. Åselholm. Kuva: Esko Vuorinen

Naturvärden i Iniö

TEXT: HANNA HAKAMÄKI OCH JENS SKOG, NTM-CENTRALEN I EGENTLIGA FINLAND
MAIJA MUSSAARI, FORSTSTYRELSEN KUSTENS NATURTJÄNSTER
ÖVERSÄTTNINGEN: HEIKKI ARVASSALO

Norra Skärgårdshavet, det vill säga Iniö och Gustavs skärgård skiljer sig till sin natur från södra Skärgårdshavet och Bottenhavet. Iniö-området är en typisk skyddad mellanskärgård, medan södra Skärgårdshavet och Bottenhavet huvudsakligen består av yttre skärgård. En typisk ö präglas av klippor och tallskog, men Iniö har också gott om näringsrika dungar och traditionella landskap, som man kan upptäcka när man närmar sig lövträden. De små vikarna och de labyrintliknande grunden på öarna är viktiga matplatser för fiskyngel och fåglar. De öppna klipporna blir fler vid Skiftet i den yttre skärgården och små strandängar är vanliga vid stränderna. Tallskogar är strukturellt varierande skärgårdsskogar med stränder av klibbal.

Bild 1.

Iniös stränder är kalkgynnade, här växer till exempel vildlin, darrgräs och ask. Bild 1. En särskilt fin näringstät lund är Luneklobb-Kalvholm som ligger i statens skyddsområde. Där blommar gullvivor under våren och rosor i buskskiktet under sommaren. Askskogen på ön har tidigare varit öppnare på grund av bete, men har sedan växt igen och håller på att utvecklas till ett flerskiktat naturtillstånd. De äldsta träden i lunden är gamla och förmultna och har tjänat skärgårdsborna Bild 2. De allra frodigaste markerna har oftast använts av skärgårdsborna. I skyddsområdena främjas både lundar och diversiteten i traditionslandskapen. En del av traditionslandskapen har tills nu bevarats för

bete eller återinförts både på stränderna och inne på öarna. Till exempel på skyddsområdena på öarna Hallonäs och Salmis finns särskilt artrika restaurerade vårdbiotoper.

Iniös traditionslandskap, det vill säga vårdbiotoperna, började granskas 2017 då NTM-centralen i Egentliga Finland genomförde inventeringar av vårdbiotoperna på flera av öarna i Iniö-området. Inventeringsområdena var Iniös huvudö, Jumo, Keistiö, Hepmo, Åselholm och Hummelholm. Innan man gick ut i terrängen lokaliserade man traditionslandskap utifrån tips från allmänheten och ängsmarkeringar på gamla djurhushållningskartor från 1800-talet. Ett konsultföretag ansvarade för det praktiska genomförandet av inventeringsarbetet. Resultaten av inventeringen var goda och man hittade cirka 20 nya vårdbiotoper i Iniö-området. Dessa områden är huvudsakligen tidigare igenväxta betesmarker, där det dock fortfarande fanns tecken på traditionell markanvändning, till exempel löv-

Bild 2.

träd, gamla beteshagar eller särskilda växtarter. Bild 3 De mest värdefulla ängarna, åkrarna och betesmarkerna i traditionslandskapet, som inkluderar de traditionella skärgårdsbyggnaderna i närheten. Bild 4. Det vore bra att igen börja använda gamla ängar och betesmarker för slätter och bete. Utan skötsel bevaras inte dessa speciella områden, utan blir överväxta och deras flora och fauna samt kulturvärde blir förlorade.

Ett bra exempel på högkvalitativa strandängar är Keistiö strands vidsträckta traditionslandskap som består av statliga och privata skyddsområden. Forststyrelsen Kustens naturtjänster har nu påbörjat en åtgärdsplan för Keistiö skyddsområdesstränder med hjälp av projektet RannikkoLIFE. Det är meningen att man ska vårda traditionslandskapen genom bete och röjning. Bland de skyddade områden har även Persholmsfladan inventerats som ett nationellt traditionslandskap. Bild 5: al, tall och vass tar över strandängen när värden upphört. Keistiö.

Iniö bildar en relativt skyddad skärgårdsförbindelse mellan fasta Finland och Åland. Iniös skärgård erbjuder en passage för landlevande arter från fasta Finland ända till Ålands huvudö. Passagen är särskilt betydande för sällsynta och hotade arter som lever i små grupperingar på Åland och i Skärgårdshavet, men också på fastlandet. Passagen har också en negativ bemärkelse, under det senaste decenniet har den för Åland främmande arten vit-svanshjortar blivit mer frekvent.

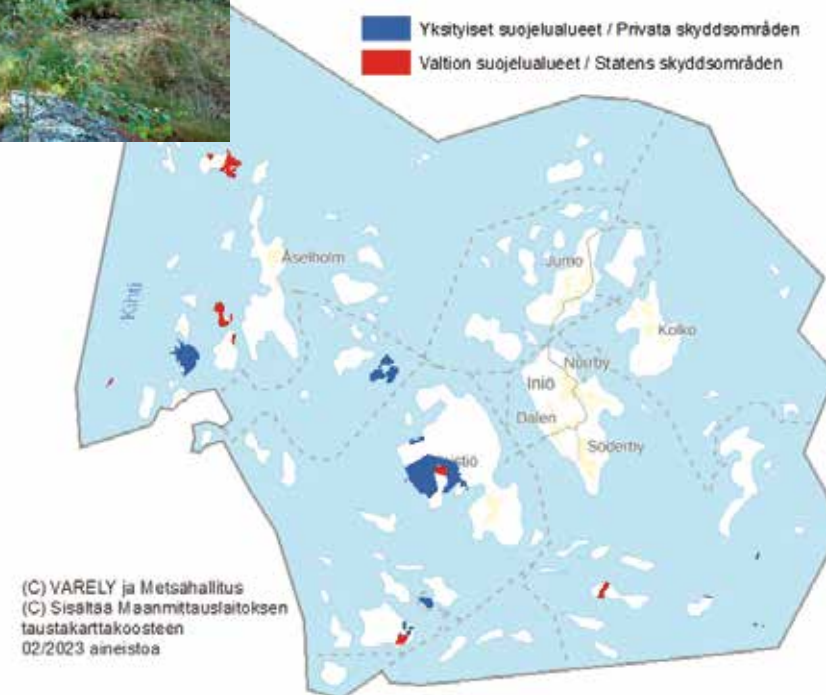
Bild 3.

Bild 4.

Bild 5.

TURISMSOMMAR 2023

En hurdan turismsommar 2023 kan Pargas stad och Iniö förvänta sig? Vi frågade skärgårdsstadens turistchef Benjamin Donner om saken.

Det finns skäl att tro att den blir mer livlig än förra sommaren. Det minskade antalet cyklister förra sommaren var förväntat, men minskningen var större än vi kunde ana att den skulle bli. Förhoppningsvis kommer cyklisterna i år tillbaka till skärgårdsvägarna så som tidigare somrar, hoppas Donner.

Visit Turku Archipelago, en gemensam turistorganisation för de tre städerna – Pargas, Åbo och Nådendal har påbörjat sin verksamhet. Vad det här samarbetet att betyda?

Utvecklingen av det nya samarbetet är fortfarande i sin linda. Skärgårdsstadens kommer att köpa gemensam internationell bränding och marknadsföring av skärgården av bolaget, men fortsätter hjälpa stadens turistföretag med branschutveckling, sköter inrikesmarknadsföring och staden behöver naturligtvis fortsättningsvis intressebevaka och sköta sin egen interna utveckling, kontakt till myndigheter, projektfinansieringar för turistutveckling och planläggningsfrågor.

För marknadsföring av internationell turism och genom det förlängning av turistsäsongen. Hoppas vi att samarbetet skall bli fruktbart. Skärgården har aldrig brändats som till exempel Lappland, säger Donner.

Hur ska vi förbättra kommunikationen gällande sommarevenemang?

Vi måste ha en evenemangskalender som fungerar för alla och som alla använder, året runt. Skärgårdsstadens kommer att ha en ny digital plattform klar i början av turistsäsongen, där alla områden och turistområden och föreningar kan informeras om sina egna sommarevenemang. Däremot måste föreningarna fundera över vilken typ av evenemang som är viktiga för turister, säger Donner.

Vad ska Iniö själv göra för turismen?

Ringvägen är en väldigt bra rutt, men i Iniö som på alla andra orter behöver man tänka på vad orten själv erbjuder besökaren. Vi behöver utveckla skälen att komma och att stanna en längre tid, då vi inte har nytta av folk som bara rusar förbi. Det skulle vara bra att utveckla och marknadsföra turistteman - till exempel för påsk, jul, maj och september.

Skärgården har fantastiska möjligheter att utvecklas inom turismområdet. Man måste kunna känna igen och se skärgårdens värden i besökarens ögon. Dessutom behöver vi berätta om varandras fina tjänster och hela området tillsammans för att nå ut. Samarbetet lönar sig, den enes framgång gynnar den andre också, säger Donner.

Det har varit en hård polemik i Iniö om Sternas lämplighet för persontrafik. För en däckspassagerare är det inte upplyftande eller spännande att resa längs skärgårdens vackraste väg under däck. Vad tycker du som turistchef om Sternas lämplighet för sträckan?

Sterna är ingen bra lösning för skärgårdsturismen. Jag tror att Aura kommer tillbaka på rutten snart, även om man under midsommar får stå ut med enstaka bilköer, säger Donner.

Turismen är en ännu större inkomst- och sysselsättningskälla för Finland än skogsbruket. Turismens tillväxt i egentliga Finland har dock varit blygsam jämfört med vissa andra områden.

INIÖN MATKAILUKESÄ 2023

Millaista matkailukesää 2023 Paraisilla ja Iniössä on lupaa odottaa? Kysyimme asiasta Paraisten matkailupäällikkö Benjamin Donnerilta.

On realistista toivoa hieman vilkkaampaa kesää kuin viime kesä. Rengastien polkupyöräilijöiden vähäinen määrä viime kesänä oli odotettu pettymys, mutta muutos oli isompi kuin arvattua. Toivottavasti he palaavat saaristoille edellisten kesien lailla, toivoo Donner.

Kolmen kaupungin – Paraisten, Turun ja Naantalin – yhteinen matkailuorganisaatio Visit Turku Archipelago on aloittanut toimintansa. Mitä tämä yhteistyö voisi tuoda tullessaan?

Uuden yhteistyön kehittäminen on vielä aluillaan. Paraisten saaristokaupunki ostaa tulevaisuudessa yhteistä saariston kansainvälistä brändäystä ja kansainvälistä markkinointia organisaatiolta. Saaristokaupunki jatkaa toimialakehitystä, yritysten auttamista, kotimaan markkinointia ja on tietysti tulevaisuudessakin hoidettava itse oma edunvalvontansa asioissa kuten saavutettavuus, kaa-voitus ja hankerahoitukset.

Kansainväliseen matkailuun ja matkailusesongin pidentämisen markkinointiin uudelta yhteistyöltä voisi toivoa apua. Saaristoa ei ole koskaan brändätty niin kuin esimerkiksi Lappia, toteaa Donner.

Kuinka kesätapahtumien tiedottamista aiotaan parantaa?

Meillä pitää olla yksi, kaikille toimiva tapahtumakalenteri jota kaikki saaristokaupungin tapahtumajärjestäjät myös käyttävät, vuoden ympäri. Parainen saa matkailukauden alkuun mennessä valmiiksi uuden digitaalisen alustan, jossa kaikki Paraisten matkailualueet ja yhdistykset voivat tiedottaa omista kesätapahtumistaan.

Yhdistysten täytyy kuitenkin pohtia, millaisilla tapahtumilla on matkailijoille merkitystä, kertoo Donner.

Mitä Iniön pitää itse tehdä matkailun hyväksi?

Rengastiehän on hieno matkailureitti, mutta Iniössäkin pitää pohtia, mitä matkailijalle on tarjolla reitin varrella ja sen ulkopuolella. Kiireinen läpiajo aiheuttaa alueelle vain

kustannuksia ja ruuhkia. Kannattaisi kehittää ja markkinoida matkailuteemoja – esim. pääsiäiseksi, jouluksi, touko- ja syyskuuksi.

Saaristolla on fantastiset mahdollisuudet kehittyä matkailun saralla. Saariston arvot on osattava tunnistaa ja nähdä. Niistä pitää osata olla ylpeitä ja niistä kannattaa kertoa aina ja kaikkialla. Yhteistyö kannattaa, toisen menestys hyödyttää toistakin, toteaa Donner.

Iniössä on käyty kovaa polemiikka Sternan soveltumisesta matkustajaliikenteeseen. Kansimatkustajalle ei varmasti ole ylentävää eikä elämyksellistä matkustaa saariston komeinta maisemareittiä autokannen alla. Mitä mieltä olet matkailupäällikkönä Sternan soveltumisesta reitille?

Sterna ei ole hyvä ratkaisu saaristomatkailulle. Uskon, että Aura palaa takaisin reitille, vaikka keskikesän aikana joudutaankin sietämään ajoittaisia ruuhkia, kertoo Donner.

PS. M/S Aura palasi reitille Kustavi-Iniö 12.5.

TEKSTI: HAASTATTELU PEKKA AAVA

KUVA-ARKISTO: PEKKA AAVA, SINIKKA LEINO

Matkailu on Suomelle metsätalouttakin suurempia tulolähteitä ja työllistäjiä. Varsinais-Suomen matkailun kasvu on kuitenkin ollut vaatimatonta moneen muuhun maakuntaan verrattuna.

Operaatio Ainutlaatuinen Saaristomeren

TEKSTI: PROFESSORI KALERVO VÄÄNÄNEN. KUVAT: JAAKKO RUOLA.

Itämeren suurimpana yhtenäisenä saaristoalueena Saaristomeren on luonnonmuodostumana ainutlaatuinen. Se sisältää 41 255 saarta ja lukemattoman joukon pieniä luotoja, kareja ja karikkoja. Vesialueiden vaihtelu heijastelee saarien määrää: on luotoja, luotojen ja saarten ryhmiä, isoja saaria, välissä laajoja selkivesiä, kapeita salmia ja erilaisia lahtia.

Luonnon monimuotoisuudella mitattuna Suomesta ei löydy Saaristomeren veroista aluetta. Täällä kohtaavat meren ympäröimänä pohjoinen, etelä ja lounas. Saaristo on elinympäristö poikkeuksellisen suu- ralle määrälle uhanalaisia lajeja ja luontotyyppisiä.

Kuitenkin, kuten jokainen Saaristomerellä liikkuva lienee havainnut, meri on ajoittain huonossa kunnossa. Vuosikymmeniä jatkuneet ravinne- valumat ovat olleet liikaa. Herkkä meri ei ole enää kyennyt rasitusta kestämaan ja se näkyy selvimmin jokakesäisissä sinileväkukinnoissa ja uintivaroituk- sissa ja kielloissa.

Rehevöitymiskierre on katkaistava – kiertotaloudesta ratkaisu

Saaristomereen valuu jatkuvasti ravinteita enem- män kuin meri pystyy niitä poistamaan. Tämä joh- taa vähitellen meren pohjan, sen eliöiden ja lopulta koko meren kuolemaan. Saaristomeren selvityshen- kilö, professori Kalervo Väänänen on kehittänyt tilanteeseen kolmeosaisen, kiertotalouteen perus- tuvan ratkaisun, minkä avulla rehevöitymiskierre voidaan katkaista ja meren puhdistuminen lähtee käyntiin. Väänänen ratkaisu on kokonaisuudes- saan esitelty Saaristomeren Sinisessä kirjassa, jonka voi lukea Operaatio Ainutlaatuinen Saaristomeren verkkosivuilta www.ainutlaatuinensaaristomeri.fi.

Aitioitunut tila, jonka pihapiirissä leinikit ja vuo- henputket kukkivat kauniisti. Kråkskär Parainen.

Operaatio Ainutlaatuinen Saaristomeren haluaa ratkaisun seuraavaan hallitusohjelmaan

Saaristomeren ja Itämeren kunnan kohentamiseen liittyviä toimijoita on useita ja niillä kaikilla on oma tärkeä roolinsa. Operaatiomme on keskittynyt viestinnän ja markkinoinnin keinoin vaikuttamaan kansalasiin ja erityisesti päättäjiin, jotta nämä tekisivät tarvittavat päätökset meremme puhdistu- misprosessin käynnistämiseksi. Tärkeänä osana toimintaamme on Saaristomeren ja sen tilanteen tunnettuuden lisääminen, tämä kirjoitus on siitä yksi esimerkki. Tehdyn tutkimuksen mukaan me- remme tunnettuus ja arvostus ovat kunnossa vain hyvin pienessä piirissä. Asiantilan parantamiseksi olemme julkaisseet edellä mainitun Sinisen Kirjan, järjestäneet useita seminaareja, tehneet ja julkaisseet videoita, tavanneet kymmeniä poliitikkoja ja muita päättäjiä ja välittäneet tietoa kansalaisille Faceboo- kin ja verkkosivujemme kautta.

Suomen merialueiden kunto on valtion vastuul- la. Saaristomeren sijaitsee kokonaan Suomen valtion alueella. Ainutlaatuisten meremme kunto on romahtanut yhteiskunnan toiminnan myötä ja yh- teiskunnan on myös laitettava puhdistumisproses- si käyntiin ja hoidettava tälle prosessille rahoitus. Tämä on meidän sukupolvemme vastuu tuleville sukupolville – olemmehan me itse päässeet nautti- maan siitä hyvinvoinnista, minkä seurauksena me- remme on kriittisessä tilassa.

Saaristomeren sellaisena kuin me sen haluamme nähdä. Berghamn Nauvo.

Sinilevä on Saaristomerellä jokakesäinen riesa, joka vaikeuttaa joskus lomanviettoa rajustikin.

Ravinteisuuden lisääntymisestä hyötyvät rihmalevät runsastuvat ja peittävät alleen muita kasvustoja, jotka vajoavat, tukahtuvat ja lopulta kuolevat.

Luonnon monimuotoisuudella mitattuna Suomesta ei löydy Saaristomeren veroista aluetta. Uhanalainen Isoapollo on Suomen suurin päiväperhonen.

Operation det Unika Skärgårdshavet

TEXT: PROFESSOR KALERVO VÄÄNÄNEN. BILDER: JAAKKO RUOLA. ÖVERSÄTTNINGEN: KATJA BONNEVIER.

Skärgårdshavet, som det största enhetliga skärgårdsområdet i Östersjön, är unik som natur- formation. Det består av 41 255 öar och en myriad av små kobbar, skär och grund. Vattenområ- denas variation återspeglar antalet öar: det finns kobbar, grupper av kobbar och öar, stora öar, mellan omfattande fjärdar, smala sund och olika vikar.

Mätt i biologisk mångfald har Finland inte något lika värdefullt område som Skärgårdshavet. Här, omgivet av havet, möts norr, söder och väst. Skär- gården är en livsmiljö för ett exceptionellt stort antal hotade arter och livsmiljöer.

Men som alla som rör sig i Skärgårdshavet har märkt är havet tidvis i dåligt skick. Årtionden av näringsavrinning har varit för mycket. Det känsliga havet har inte längre klarat av påfrestningarna och det märks tydligast i de blågröna algbloomingarna samt badvarningarna och –förbudet varje sommar.

Övergödningscykeln måste brytas – cirkulär ekonomi som lösning

I Skärgårdshavet rinner det hela tiden ut mer nä- ringsämnen än vad havet hinner avlägsna. Detta leder sakta mak till att havsbotten, dess organis- mer och slutligen hela havet dör. Professor Ka- lervo Väänänen, med ansvar för en utredning om Skärgårdshavet, har utvecklat för situationen en tredelad lösning baserat på cirkulär ekonomi, som kan användas för att bryta eutrofieringscykeln och havets rening kommer igång. Väänänen's lösning presenteras i sin helhet i Skärgårdshavets blåa bok, som kan läsas på webbplatsen för Operation Unikt Skärgårdshav www.ainutlaatuinensaaristomeri.fi.

Operation Unikt Skärgårdshav vill ha en lösning i nästa regeringsprogram

Flera aktörer bidrar till att förbättra Skärgårdshavets och Östersjöns tillstånd och alla har de en viktig roll. Vi har fokuserat på att med hjälp av kommunika- tion och marknadsföring påverka medborgarna och i synnerhet beslutsfattare att fatta de nödvändiga be- sluten för att starta processen med att städa upp vårt hav. En viktig del av vår verksamhet är att öka med- vetenheten om Skärgårdshavet och dess situation, och den här artikeln är ett exempel på detta. Enligt forskningen är det endast i en mycket liten krets som det finns en betydande kännedom om och uppskatta- ning av vårt hav. För att förbättra situationen har vi publicerat den tidigare nämnda Blåa boken, ordnat flera seminarier, gjort och publicerat videon, träffat tiotals politiker och andra beslutsfattare samt för- medlat information till medborgarna via Facebook och vår webbplats.

Staten ansvarar för Finlands havsområdets till- stånd. Skärgårdshavet ligger helt och hållet på fin- ska statens territorium. Tillståndet för vårt unika hav har kollapsat som ett resultat av samhällets funktioner, så samhället måste också sätta igång re- ningsprocessen och finansiera denna process. Det- ta är vår generations ansvar gentemot kommande generationer – när allt kommer omkring har vi ju själva fått njuta av det välstånd som nu har lett till att vårt hav befinner sig i ett kritiskt tillstånd.

Skärgårdsnämndens uppgifter

TEXT: LINDA LINDBERG

Linda Lindberg

1.1.2023 skrevs det historia då social- och hälsovårdstjänsterna överfördes på nya välfärdsområden. I samband med detta valde staden att omorganisera förvaltningen. De fyra områdesnämnderna avslutade sitt mandat 31.12.2022 och istället inledde 1.1.2023 den nya skärgårdsnämnden sitt mandat.

Skärgårdsnämnden är politiskt vald och som ordförande fungerar fullmäktigeledamot Christer Friis. Nämndmedlemmarna bor och lever i de fem skärgårdsdelarna inom Pargas stad. Kommundelen Iniö representeras av Linda Lindberg med Denina Björklund som ersättare. Som föredragande i nämnden fungerar livskraftschefen Maria Leppäkari och turismchefen Benjamin Donner.

Till skärgårdsnämndens uppgifter hör

Skärgårdsnämndens uppgifter är enligt stadens förvaltningsstadga § 20:

1. komma med förslag och avge utlåtanden till stadsstyrelsen i frågor som gäller miljön och markanvändningen samt serviceutbudet i skärgården samt årligen följa upp och utvärdera serviceutbudet i skärgården
2. komma med förslag och avge utlåtanden till stadsstyrelsen i frågor som berör skärgården, som t.ex. frågor som gäller åretrunboende, multilokalitet och utveckling av näringarna i skärgården samt samordning av dessa med fritidsboendet
3. komma med förslag till projektfinansierade objekt som kunde vara lämpliga för staden
4. delta i utvecklingen av skärgårdsturismen tillsammans med stadens turismväsende och det regionala turismbolaget
5. för sin del bevaka utvecklingen av trafiken med förbindelsefartyg, vajerfärjor och frigående färjor i skärgården och på stadens vägnar avge utlåtanden om förbindelserna innefattande både fysiska och elektroniska förbindelser; verksamheten ska bedrivas i harmoni med skärgårdsnaturen och med hänsyn till hållbar utveckling
6. följa upp och ta fram planer tillsammans med andra samarbetspartner i frågor som gäller utveckling av skärgårdsbyarna och ökning av byarnas egen aktivitet och livskraft
7. tillsätta kommittéer som främjar samverkan mellan skärgårdsborna eller utse sina företrädare till sådana kommittéer
8. utse sina företrädare till arbetsgrupper och andra organ där det behövs representation från skärgårdsområdet.

Bli medlem! Liity jäseneksi!

- Intressebevakning | Edunvalvontaa
- Evenemang och fritidsaktiviteter | Tapahtumia ja virkistystoimintaa
- Samvaro och gemenskap | Yhdessäoloa ja tutustumista
- Aktuell information | Ajankohtaiset tiedotteet
- Medlemsbrev | Jäsenkirjeet
- Hållbar utveckling, värnande om skärgårdens natur och kultur
Kestävän kehityksen, saaristoluonnon ja kulttuurin vaaliminen

inionet.fi

40 år med Keistiö byalag

TEXT OCH BILDERNA: REA ÅKERFELT

I Keistiö byalag har då och då framkastats idén om en historik, eftersom alla våra dokument finns samlade i byn och ÅU har publicerat många notiser om Keistiö genom åren. På höstmötet 2020 beslöt vi att till 40-årsjubileet 2022 satsa fullt ut, vidtala proffs, söka bidrag och skapa en "riktig bok". Studiecirkeln tog sig an uppgiften, och begärde in offerter. Vi bestämde oss för följande ramar: formatet B5 (ryms stående i en vanlig bokhylla!) samt ca 140 sidor varav ungefär hälften text och resten bilder av olika slag, digitalt tryck och mjuka pärmar med limbunden rygg. Från Leo Books i Ekenäs kom ett bra erbjudande, och vi inledde ett fruktbart samarbete. Intresset för att understöda oss ekonomiskt var inte stort, vi fick många bakslag – tills Svea och Albin Löfgrens fond äntligen förbarmade sig över oss. Även Keistiö Fiskelag bidrog substantiellt, och vi räknade med att kunna sälja ett antal böcker så vi slog till. Ombrytningen och trycket var den stora kostnaden eftersom studiecirkeln som sammanställde texter och bilder jobbade ideellt.

Fram- och bakpärma, samt innersida Keistiö

Arbetsmaterial Keistiöboken

Ortsbor och fritidsboende inbjöds från början att delta i processen. Vi skapade ett "bollplank" på nätet med en grupp lokalt förankrade personer. Alla som visade intresse fick möjlighet att i en cirkulerande

mappa ta del av och kommentera de utkast som an efter blev tillgängliga. Vi fick ganska liten feedback på det, men det kändes ändå bra att ha en öppen arbetsgång. Fotografierna i historiken kommer för det mesta ur bybornas privata album, kvaliteten varierar, men vi prioriterade bilder som vi hoppas väcker minnen och igenkännande. Byalagets egna årsberättelserna i redigerad form bildar den kronologiska basen, men även annat som hämt i byn noterades om det berörde bybornas vardagsliv. Med modell av Adolf Högländers historik om Utö Hembygdsförening från 1965 ville vi notera också föreningslivets vardag och vid behov avigsidor. I fristående texter sattes olika "milstolpar" in i sina sammanhang.

Studiecirkeln samlad. fr vänster Rea Åkerfelt, Bertil Åkerfelt, Leif Jensen, Bo Lindholm, Lola Schwartz, Gunnel Andersson

I en bilaga finns nedslag i byns tidigare historia på de skyltar som byalaget skapade till Finlands 100-årsjubileum 2017. Vissa återkommande händelser har fått egna avsnitt, rutinhändelser som möten och städning nämns sporadiskt. Byalagets medlemmar och förtroendepersoner finns förtecknade, och vi publicerar tal som hållits till hedersgäster på olika fester. Vi tog oss också friheten att publicera reglerna för Tipp-spel som studiecirkeln tidigare har ner-tecknat. Skolbarnen i Iniö "slog tipp" på rasterna förr, men spelet riskerar att falla i glömska. Vi beställde en upplaga på 150 böcker, och överraskades av efterfrågan, nu finns några tiotal kvar. Boken kan köpas för 30 euro direkt av byalaget, kontakta Rea. (rea.akerfelt@gmail.com) Pargas bibliotek har köpt in ett antal, boken kan lånas bl.a. från Iniöbibban. Byalaget har donerat en bok till Aftonro, och den finns också i Svenska Litteratursällskapets och Åbo Akademis gömmor.

Kalastuksesta Iniössä – elinkeino ja elämäntapa

TEKSTI: KAI ELFVING/HAASTATTELUT TRYGVE KARLSSON, VIDAR LINDROTH, RALF LUNDSTRÖM
KUVAT: INIÖLÄISTEN ARKISTOT

Iniön vaakuna on ollut itsenäisen kunnan tunnus 1957–2008. Vaakunan palkki kuvastaa kunnan nimen alkukirjainta ja verkko viittaa Iniön alueen vanhaan ja tärkeään elinkeinoon - kalastukseen.

Historiaa

Vielä 1800-luvulla suomalainen yhteiskunta eli vahvasti omavaraistaloudessa. Tarvetavarat ja ruoka hankittiin luonnosta tai tehtiin ja tuotettiin itse. Saaristossa ja Iniössä kalastus oli elinehto maanviljelyn ja eläintenpidon ohella. Toimeentulo hankittiin vuoden kierron mukaan monesta eri lähteestä - kalastuksesta, maanviljelystä, karjanhoidosta ja merenkulusta.

Iniössä kalastus oli usein tulonlähteistä tärkein ja siihen tarvittiin monesti koko perheen työpanos. Kalastus oli siis iniöläisten elämäntapa ja elinehto aina 1960-luvulle asti. Kalastajaperheet tekivät ja korjasivat pyydyksensä itse ja näin välineet räätälöitiin paikallisiin olosuhteisiin sopiviksi.

Nuottaus ja verkkokalastus

Talvisesta nuotanvedosta Suomessa löytyy mainintoja ainakin 1500-luvulta, jolloin pitäjien veroker- tomuksista ja käräjien pöytäkirjoista löytyy ensimmäisiä mainintoja.

Nuottakunnan miehet

Ammattimaiseksi talvinuottaus muuttui 1900-luvulla. Siirryttiin omavaraistaloudesta enemmän rahataloudelliseen vaihdantaan. Iniössä oli useita nuottakuntia, Jumossa, Norrbyssä, Keistiössä ja Åselholmissa, kaksi kussakin sekä Söderbyssä kolme. Nuottakuntien nimiä olivat mm. Stornoten, Lillnoten, Konjakki, Rämpän, Byxnoten, Atomnoten.

Nuottakuntaan kuului yleensä 5–12 henkilöä. Nuottakunnan osakkaat olivat taloja ja osuudet saaliista jaettiin manttaalin mukaan. Nuottakuntaan saattoi kuulua myös palkattuja ihmisiä. Nuottauskausi alkoi jäiden tultua jo joulukuussa ja kesti aina toukokuuhun asti. Ei uskoisi verrattuna nykyisiin talviin. Nuottaamalla pyydettiin pääasiassa silakkaa. Nuotan vedossa käytettiin raavasta iniöläistä miesvoimaa.

Myöhemmin 1960-luvulla traktoria käytettiin helpottamaan tätä raskasta työtä. Hevoset kuuluivat myös tärkeänä osana nuottaukseen. Nuotat ja muut tarvittavat välineet kuljetettiin hevosilla pyyntipaikoille. Saalis, jota saattoi painaa useita tonneja, kuljetettiin hevosilla maihin jatkokäsittelyä varten tai vietiin tuoreena mantereen puolelle myytäväksi.

Mielenkiintoisena yksityiskohtana voidaan mainita potkukelkka, jolla kaloja toimitettiin Iniöstä Kustaviin. Kalalaatikot, joita saattoi olla jopa 12 kpl kelkassa vietiin laivaväylälle, josta ne vietiin/uitettiin yksitellen Iniön aukolle avatun laivaväylän yli ja edelleen Kustaviin. Kyseinen potkukelkka on edelleen tallessa Jumossa.

Saalista saatu tulo jaettiin manttaalien mukaisesti. Nuottakuntaan kuului myös palkattuja henkilöitä, jotka saivat palkkaa. Moni talo Iniössä sanotaan rakennetun silakasta saaduilla tuloilla. Tätä taustaa vastaan ymmärtää hyvin Iniön vaakunan symboliikan.

Silakka suolattiin puutynnyreihin tai vietiin tuoreena esim. Turkuun.

Jumon kylän rannassa on edelleen jäljellä suo- laushuone, harmaa rakennus, jossa ilmoitustaulu.

Söderbyn rantahuonetta käytettiin myös silakan suolaukseen. Oman tarpeen yli jääneet suolasilakat myytiin ja vietiin sittemmin mantereen kalatuk- kuihin.

1970-luvulla talvinuottauksen rooli alkoi vähe- tä kalastusmuotona. Kalastajat ikääntyivät ja nuori polvi alkoi hakeutua myös muille aloille. Viimeinen nuottakunta on ollut Jumon kylässä. Tietävästi viimeinen talvinuotan veto on tapahtunut Get- holmin ja Ljusörarna-luotojen välillä noin 1990. Jumon kylän rannasta löytyy pienimuotoinen museo. Museossa on nuottauksessa ja kalastuksessa käytetty välineistöä sekä hiukan haalistuneita va- lokuvia kalastuksesta. Äspholmin saaren pohjois- rannalta löytyy nuottauksessa käytetty vielä tunnis- tettavissa oleva nuottakelkka sekä nuottakela.

Nuottakelkka ja nuottakela

1980-luvulla Itä- mereen tuli Pohjan- meren suolapulssin myötä vahva turskakanta, jos- ta iniöläisetkin saivat osansa. Turskainvaasio kesti muutaman vuoden. Pohjoisen Itämeren suolapitoi- suus ei kuitenkaan ole riittävä pitämään turskakan- ta elinvoimaisena.

Kalan sumpukuljetus

Suomesta oli viety kalaa erityisesti Tukholmaan 1700-luvulta lähtien. Elävää kalaa kuljetettiin niin kutsutussa sumppuveneessä, jonka ruumasta osa oli erotettu veden täyttämäksi sumpuksi. Sump- puosan kyljissä oli reikiä, joiden kautta vesi pääsi ajettaessa vaihtumaan ja kala pysyi elävänä kaup- papaikalle asti.

Uuden kukoistuksen vienti koki moottorien tulon myötä 1930-luvulla. Erityisesti hauki oli Tukholmassa haluttu tuote. Markkinat vetivät ja

sumppuveneiden omistajia kutsuttiin kalaporva- reiksi. Liikkuvat kalaostajat kiersivät saaristoa ja saivat kalan erityisistä kalakeräyspaikoista. Iniössä sellainen oli mm. Kolkon lounaispuolen Bredvikin alue.

Taulukuva trollari Laguna

Troolaus

Ensimmäinen trollari ilmestyi Iniön kalaisille ve- sille 1962. Troolarin nimi oli IRENE. Sen omisti- vat Stig Jensen, Gösta Lindberg, Martin Lindroth ja troolarin kotisatama oli Söderbyssä.

Iniössä oli useita troolareita esim. Rando 1975, Vesterö 1979, Pattmos 1981 ja Laguna 1981. Par- haimmillaan kalastavia iniöläisiä troolareita oli jopa kymmen. Viimeinen iniöläinen trollari taitaa olla Fortuna. Iniöläisen troolauksen voidaan katsoa loppuneen noin v. 2000. Troolareiden kotisatami- en jäänteitä on ainakin Alppilan pohjoispuoleisella rannalla sekä Jumon kylän rannasta n. puoli kilo- metriä pohjoiseen.

Iniön vesillä voi toki nähdä muualta tulleita troolareita. Luvialaiset troolarit ovat edelleenkin nähtävissä ja kuultavissa Jumon ja Långholmin alueelta länteen päin suuntautuvilla apajilla.

Silakan suoлаaminen tietenkin väheni pikkuhil- jaa, kun kalan jäähditys ja pakastus alkoivat tulla nykyaikaiseksi kalan säilöntätavaksi. Tietoa alkoi tihkua myös silakan ympäristömyrkyistä kuten dioksiinista ja silakan kulutus ihmisravintona lähti laskemaan. Troolisilakka toimitettiin mm. Kustaviin Saaristomeren Jäädyttämöön tai Taivassaloon Län- si-Rannikon Kalaan. Nämä silakat päätyivät usein turkistarhoille minkkien ja kettujen ravinnoksi.

Mainittavaa muuta kaupallista kalan jalostusta ei ole harrastettu. Kalaa on varmaankin savustettu omiksi tarpeiksi lähes jokaisessa taloudessa.

Ahvenet kuivumassa vajan seinustalla

Kalastuksen nykytilanteesta

Iniö kuuluu Korppoo Houtskär Iniö kalatalousalueeseen. Iniön osuus tästä alueesta on 209 448 hehtaaria. Vuonna 2015 tuli voimaan laki kaupallisen kalastajan rekisteristä.

Ainoastaan kaupalliset kalastajat saavat myydä saalistaan kalakauppoihin ja -tukkuihin. Voidakseen toimia kaupallisena kalastajana on kalastajan oltava merkitty ELY-keskuksen ylläpitämään rekisteriin. Tästä rekisteristä ei löydy enää yhtään 1. ryhmän (yli 10 000 €/v) iniöläistä kalastajaa tai kalastusalueista. Iniöläisten harrastama kaupallinen kalastus on siis lähes loppunut kokonaan!

Toki Iniön alueella on edelleen havaittavissa joi-takin muualta tulleita troolareita. Parina edellisenä kesänä Jumon lähistöllä on ollut myös kustavilaisen kalastajan silakkarysiä.

Entisten kalastajien mukaan harmaahylje on tehnyt rannikonläheisestä verkkokalastuksesta käytännössä mahdotonta keski- ja ulkosaaristos-sa. Luonnonvarakeskuksen laskentojen mukaan harmaahyljekanta oli yli 15 000 yksilöä Lounais-saaristossa 2022. Laskenta perustuu lentolasken-taan. Todellinen määrä on siis suurempi (LUKE). Harmaahylje on ajan myötä liikkunut saariston sisempiin osiin, missä suurin osa kaupallisesta ka-lastuksesta tapahtuu ja tällä on ollut huomattavia tai kohtalokkaita vaikutuksia rannikonläheiselle kalastukselle.

Aikuinen harmaahylje eli halli syö 4,5–7,5 kg kalaa päivässä. Tästä kertyy varovaisesti arvioiden n. 30 miljoona kiloa vuodessa.

Harmaahylkeen läsnäolo vaikeuttaa kalastus-ta monella tavalla. Se repii kaloja verkoista, mikä johtaa siihen, että verkot usein rikkoutuvat samalla kun kalastaja jää ilman saalista. Harmaahylje jahtaa kaloja pois niiden tavanomaisilta alueilta ja vähen-tää kalakantoja syömällä kalaa, jonka kalastaja ehkä muuten pyydystäisi. Kalastajat ovat havainneet, että harmaahylkeet seuraavat kalastajia pyynti-alueille, missä esimerkiksi verkot lasketaan mereen. Käyvät sitten valmiiksi katettuun pöytään.

Kalastajien haittaeläimeksi luokittelema meri-metso palasi Suomen luontoon vuonna 1990-lu-vulla ja populaatiot ovat kasvaneet siitä asti, mut-ta viime vuosina kasvu on pysähtynyt tai kannat ovat jopa laskeneet Saaristomerellä. Iniön aukolla Fjärdgrundilla ja Kalskärilla on tavattu Iniön suu-rimmat merimetso populaatiot. Enimmillään jopa tuhannen merimetson parvi tekee selvää jälkeä pai-kallisesti kalapopulaatiosta syömällä ja hajottamal-la kalaparvia.

Merikotkat ovat oppineet saalistamaan meri-metsoja ja kesällä 2022 ei ilmeisesti ko. luodoilta lähtenyt yhtään poikasta maailmalle. Vastaavia ha-vaintoja on tehty myös muualla Suomessa.

Merimetso syö 400-500 g kalaa/päivä. Koko-naisvolyymin on tällöin paljon pienempi kuin hal-lien syömä osuus.

Korppoon-Houtskarin-Iniö kalatalousalueen tilaan vaikuttaa myös Itämeren yleinen rehevöi-tyminen sekä ravinnekuormitus muilta rannik-koalueilta kuten Selkämereltä ja Suomenlahdelta. Sameuden perusteella vesialueet Iniön ympärillä kärsivät eniten rehevöitymisestä, koska alue on lä-himpänä Laajoen ja Mynäjoen valuma-alueita Ammattimaisen ja kaupallisen kalastuksen tarina taitaa olla tältä erää taputeltu. Saa nähdä vieläkö tulevaisuudessa kalastuksella on jotakin merkitystä Iniössä. Missä olosuhteissa kalastus voisi elpyä?

Om fisket i Iniö

TEXT: TRYGVE KARLSSON, VIDAR LINDROTH, RALF LUNDSTRÖM HAR INTERVJUATS FÖR ARTIKELN ÖVERSÄTTNING: REA ÅKERFELT

Iniös vapen var den självständiga kommu-nen Iniös emblem åren 1957 - 2008. Balken i mitten avbildar kom-munnamnets initial och nätet symboliserar traktens gamla och viktiga näring, fisket.

Historia

Det finländska samhället levde ännu på 1800-talet starkt i självhushåll. Nyttoföremål och mat skaffades ur naturen eller tillverkades och producerades med egna krafter. I skärgården och i Iniö var fisket vid sidan av jordbruket och boskapsskötseln ett livsvillkor. Utkomsten skaffades under årets gång från många olika källor, det var fiske, jordbruk, bo-skapsskötsel och sjöfart. I Iniö var fisket ofta den viktigaste inkomstkällan och många gånger krävdes hela familjen arbetsinsats. För iniöborna var fis-ket alltså både en livsstil och ett livsvillkor ända in på 1960-talet. Fiskerfamiljerna byggde och lappade fångstredskapen själva och så kunde utrustningen skraddarsys för att passa till de lokala förhållande-na.

Not- och nätfiske

Vinternoten finns tidigast omnämnd åtminstone på 1500-talet i socknarnas skattelängder och tingspro-tokoll. På 1900-talet blev vinternotdräkten yrkesmäs-sig. Man övergick från na-turahushållningen mer och mer till penninghantering. Det fanns många notlag i Iniö, i Jumo Norrby, Keistiö och Åselholm två i var by, och två i Söderby. Notlagen hade namn som Stornoten, Lillnoten, Konjakki, Rämp-pån, Byxnoten, Atomnoten.

Ade Karlström från Gunnarsten kör ut noten.

Ett notlag bestod i allmänhet av 5 - 12 personer. Delägare i notlagen var gårdar och andelar i fångs-ten fördelades enligt mantal. I notlagen kunde ock-så ingå avlönat folk.

Vinternotsäsongen inleddes när isarna lagt i början av december och varade ända till maj. Otroligt när man jämför med dagens vintrar. Med noten fiskades huvudsakligen strömming. Robust mankraft från Iniö användes i notdragningen. Senare, på 1960-talet, togs traktorn i bruk för att underlätta det tunga arbetet. Hästarna utförde också en viktig del av arbetet. Noten och annan behövlig utrustning transporterades till fångstplat-sen med häst. Fångsten, som kunde uppgå till flera ton, fördes i land med hästar för vidare behand-ling eller transporterades färsk till fastlandet för att säljas. Nämnas kan som en intressant detalj den sparkstötting som användes för att leverera fisk från Iniö till Gustavs. Det kunde finnas upp till tolv fisklådor på kälken som fördes till båtfarleden och därifrån transporterades eller flottades vidare över rännan som öppnats för fartygen genom isen och vidare till Gustavs. Kälken ifråga finns ännu bevarad i Jumo. Inkomsten från fångsten delades enligt mantal.

Till notlaget hörde även avlönade personer som lyfte lön. Strömmingen sågs ha finansierat många husbyggen i Iniö. Mot den bakgrunden har man förståelse för nätsymboliken i Iniös vapen. Strömmingen saltades ner i trätunnor eller fördes senare färsk exempelvis till Åbo. I Jumo bystrand finns ännu en saltbod bevarad, en grå byggnad med en anslagstavla på väggen. En strandbod i Söderby användes också för saltning. Saltströmming som inte behövdes för eget bruk såldes och fördes senare till fiskpartiaffärerna på fastlandet. På 1970-talet började vinternoten spela en mindre roll som fiskemetod. Fiskarena åldrades och de yngre generationerna sökte sig till andra branscher. Det sista notlaget fanns i Jumo by. Veterligen har den sista vinternoten dragits mellan Getholm och Ljusörarna runt år 1990. Vid Jumo bystrand finns ett småskaligt museum. I museet har redskap och utrustning från notfisket samt några bleknade fotografier ställts ut. Vid norra stranden på Äspholm finns en notkälke som har använts vid notdragning, samt en ännu identifierbar "nottunna",

en notvinda. Utöver vinternotfisket fiskade man förstås också med nät. Näten och notgarnen var ända in på 1950-talet av bomull. Senare övergav man de hemmabygda garnen när monofilnäten kom ut på marknaden. Med nät var man ute efter abborre, sik och annan fjällfisk. På 1980-talet kom från Nordsjön med en saltvattenpuls en stark torskstam som också iniöborna fick sin andel av. Torskinvasion varade i några år. Salthalten i norra Östersjön är ändå inte tillräcklig för att hålla torskstammen livskraftig.

en notvinda. Utöver vinternotfisket fiskade man förstås också med nät. Näten och notgarnen var ända in på 1950-talet av bomull. Senare övergav man de hemmabygda garnen när monofilnäten kom ut på marknaden. Med nät var man ute efter abborre, sik och annan fjällfisk. På 1980-talet kom från Nordsjön med en saltvattenpuls en stark torskstam som också iniöborna fick sin andel av. Torskinvasion varade i några år. Salthalten i norra Östersjön är ändå inte tillräcklig för att hålla torskstammen livskraftig.

Sumptransporten

I fisksumpar hade man fört fisk speciellt till Stockholm från och med 1700-talet. Levande fisk transporterades i s.k. sumpar, där en del av lastrummet hade balkats av till vattenfyllda sumpar. Med hjälp av hål i sumpen kunde vattnet bytas ut under resans gång och fisken hölls vid liv ända till handels-

platsen. Med motorernas ankomst på 1930-talet upplevde exporten ett uppsving. Speciellt gäddan var i Stockholm en begärlig produkt. Marknaden drog och sumpskepparna kallades fiskborgare. Ambulerande fiskuppköpare cirkulerade i skärgården och fick fisk från särskilda fiskuppsamlingsplatser, i Iniö bland annat Bredviksområdet sydväst om Kolko.

Trälåten Irene (stigs o Gösta) nedanför Jensens.

Trålningen

Den första trålaren uppenbarade sig i Iniös fiskrika vatten 1958. Trålaren hette IRENE. Den ägdes av Stig Jensen, Gösta Lindberg och Martin Lindroth och hemmahamn var Söderby. Det fanns flera trålare i Iniö, t.ex. Rando 1975, Västerö 1979, Patmos 1981 och Laguna 1981. Som mest fanns det upp till tio trålare. Den sista Iniötrålaren torde ha varit Fortuna. Trålandet kan anses ha upphört i Iniö ungefär år 2000. Rester av trålarnas hemmahamnar kan ses åtminstone på stranden norr om Alppila samt ca en halv kilometer norr om Jumo bystrand. Man kan ändå ännu se trälåtar som kommit annanstans ifrån i Iniövattnen. Trålare från Luvia kan ses och höras i fiskevattnen väster om Jumo och Långholm. Seden att salta ner strömmingen avtog förstås sakta men säkert när det modernare sättet att konservera fisk genom att kyla och frysa ner den infördes.

Mera information om miljögifter såsom dioxin började komma ut och konsumtionen av strömming som människoföda minskade. Trålströmmingen levererades till bl.a. fryseriet i Gustavs eller till Länsi-Rannikon Kala i Tövsala. De strömmingarna slutade ofta på pälsfarmerna som mink- eller rävfoder. Annan nämnvärd kommersiell förädling av fisk har inte praktiserats. Säkert har fisken rökts för eget bruk i nästan alla hushåll.

Bild Abborrar torkar på bodväggen.

Om fiskets nuläge i Iniö

Iniö hör till Korpo-Houtskär-Iniö fiskeriområde. Iniös andel av området är 209 448 hektar. År 2015 trädde lagen om ett register för kommersiella fiskare i kraft. För att kunna verka som kommersiell fiskare måste fiskaren vara införd i NMT-centrals register. I detta register finner man inte längre en enda fiskare eller fiskebåt i 1. gruppen (över 10 000 €/år) från Iniö. Kommersiellt fiske har alltså upphört nästan totalt bland Iniöborna. Enstaka trålare från andra trakter kan visserligen ännu ses i Iniöområdet. Under ett par somrar har det i Jumostrakterna funnits strömmingsryssjor som tillhör en fiskare i Gustavs.

Förekomsten av gråsäl försvårar fisket

Före detta fiskare uppger att gråsäl i praktiken har gjort nätfiske omöjligt i mellan- och ytterskärgården. Enligt Naturresursinstitutets beräkningar uppgår gråsälstammen till 15 000 individer i sydvästra skärgården år 2022. Beräkningen grundar sig på flygobservationer. Det verkliga antalet är alltså större. (LUKE) Gråsäl har med tiden rört sig mot den inre skärgården där den största delen av det kommersiella fisket sker och detta har haft en märkbar och ödesdigert effekt på det kustnära fisket.

En vuxen gråsäl, en ståte, äter mellan 4,5 och 7,5 kg fisk om dagen. Lågt räknat innebär det ca 30 miljoner kg om året. Förekomsten av gråsäl försvårar fisket på många sätt, den river fisk ur näten vilket ofta leder till att näten går sönder och fiskaren blir utan fångst. Gråsäl jagar bort fisken från sina invanda områden och decimerar fiskbeståndet genom att äta upp den fisk som fiskaren kanske annars skulle ha fångat. Fiskarena har märkt att gråsälarna följer efter dem till fångstområden där näten läggs ut. Så går de till färdigt dukat bord.

Skarven

Skarven, av fiskarena klassad som skadedjur, återvände till den finländska naturen på 1990-talet och populationerna har stadigt vuxit sedan dess. Under senaste år har tillväxten ändå stannat och bestånden t.o.m. minskat i Skärgårdshavet. Iniös största skarvpopulationer har funnits på Fjärdgrund och Kalskär i Iniöfjärden. En flock skarvar som kan uppgå till som mest tusen fåglar gör lokalt totalt slut på fiskepopulationen genom att äta upp och skingra fiskstimmen.

Havsörnarna har lärt sig att jaga skarven, sommaren 2022 har det uppenbarligen inte kläckts en enda skarvunge på de ifrågasvarande skären. Även annanstans i Finland har det gjorts motsvarande observationer. Skarven äter 400–500 gram fisk om dagen. Totalvolymen är alltså en mycket mindre andel än den som ståtarna äter.

Framtiden

I Östersjön råder en allmän eutrofiering som inverkar på tillståndet i Korpo-Houtskär-Iniö fiskeriområde, liksom näringsbelastningen från Bottnhavets och Finska Vikens kustområden. Baserat på grumligheten (bild) lider vattenområdena runt Iniö mest av eutrofieringen. Iniöområdet lider av eutrofieringen eftersom området ligger närmast avrinningsområdena från Laajoki och Mynäjoki. Yrkesfisket och det kommersiella fisket kan anses ha spelat ut sin roll för närvarande. Vi får se om fisket ännu någon gång i framtiden kan få någon betydelse i Iniö. Vilka omständigheter skulle krävas för att fisket skulle kunna leva upp igen?

Vapaa-ajan kalastus Iniössä

TEKSTI: KAI ELFVING

Iniö on ollut pitkään vapaa-ajankalastajien suosiossa. Parhaana esimerkkinä tästä intohimon kalamies Kekkonen. Vesillämme näkee erityisesti virvelimiehiä ja naisia. Saaliskaloina valtaosin hauki ja ahven.

Suomalainen kalastuskulttuuri on pääosin perustunut siihen, että saatu kala hyödynnetään ravinnoksi. Kala on ollut merkittävä ravinnon jatke ruokapöydässä kohtuullisen helpon saatavuutensa, runsautensa ja terveellisyytensä vuoksi myös meille mökkiläisille. Meille vapaa-ajan kalastajille on laadittu kaikenlaisia rajoitteita, tässä lyhyesti perustilanne:

- Onkiminen, pilkkiminen sekä viehekalastus ja silakanlitkaus yhdellä vavalla on vapaata ja maksutonta alle 18-vuotiaille ja 65 vuotta täyttäneille. 18–65-vuotiaiden tulee maksaa kalastonhoitomaksu.
- Verkkokalastukseen tarvittavat aineet aina vesialueen omistajan luvan. Monella alueella Iniössä mökkiläisen on lupa kalastaa kahdella verkolla. Tarkista omat oikeutesi.
- Kalastonhoitomaksu on henkilökohtainen. Maksun yhteydessä kalastajalta kysytään nimi, yhteystiedot ja syntymäaika. Kalastonhoitomaksun voi ostaa myös toiselle, jolloin ostaja ilmoittaa tiedot kalastajasta, jonka puolesta on kalastuslupaa ostamassa.

Kalastonhoitomaksun voi hankkia osoitteesta Eraluvat.fi, Eraluvat-mobiilisovelluksella, Metsähallituksen palvelunumerosta 020 69 2424, Metsähallituksen luontokeskuksesta tai R-kioskilta. Maksu on 47 € koko vuosi 16 € / viikko ja 6 €/päivä.

Kun olet saanut kalaa on hyvä muistaa kalan alamittoja:

- Meritaimen, istutettu ja rasvaevä leikattu, pyyntimitta 50 cm, rasvaevällinen taimen eli luonnon kantaa oleva taimeen kokonaan rauhoitettu.
- Kuhan pyyntimitta 42 cm.

Kuten ahven, sijoittaa kuha energiaansa sukurauhasten kehitykseen keväällä, ja kuhankalastusta tulisi siksi painottaa loppukesään ja syksyyn kevään sijaan, jotta kalastus kehittyisi kantojen ja talouden osalta kestävämpään suuntaan. Hauella ei ole tällä hetkellä määriteltyä alamitta. On jopa esitetty hauen ylämitaksi 90 cm.

Pyydetyn kalan vapauttamista kuvaa englanninkielinen nimitys "catch and release", "c&r" ja suomeksi "pyydystä ja päästä". Nykyään puhutaan myös valikoivasta kalas-

tuksesta, jossa kalastaja tekee kalan saatuaan valinnan, ottaako saaliiksi vai päästääkö takaisin. Asia on toki kiistanalainen, jota lainsäädännöllä ei rajoiteta.

HAUKI

Parhaat haukipaikat ovat yleensä sisälähdillä ja avomeren äärellä. Hauki viihtyy kaislikoissa ja kivikoissa, jotka tarjoavat suojaa. Parhailla hauen ottipaikoilla on nopeasti syvenevä rinne lähellä ja näköyhteys avomereen. Hauki oleskelee useimmiten lähellä pohjaa.

Parhaita ruokakaloja ovat 1,5–2 kg hauet. Isommat hauet eivät ole ruokakaloina parhaimmillaan. Esim. yli 4 kg hauet voi hyvin vapauttaa, sillä ne ovat tärkeitä suvun jatkamisessa ja särkikalajien määrän kurissa pitämisessä.

Keväällä haukea saadaan eniten kaislikoiden reunoilta ja harvan kaislikon sisältä.

Isojen haukien kalastaminen vaikeutuu etenkin helteillä, koska lämpimässä vedessä on vähän happea ja kalat etsivät kylmempää vettä syvältä. Pikkuhaukia voi saada paljon varsinkin kivikoista. Isompia haukia saattaa löytyä kivikkorantojen rakkolevävyöhykkeestä.

Kesällä hauen kalastuksessa ilta- ja aamuhämärä ovat parasta aikaa. Päivän valoisimpina ja lämpimimpinä aikoina hauet ovat passiivisempia. Sadesää on yleensä parempi hauen kalastuksessa kuin kirkas auringonpaiste, joka tekee kalat varovaisiksi.

Syksyllä ison hauen kalastaminen on helpompaa. Pääsääntöisesti saaliskalat suurenevät sitä mukaa kun vesi kylmenee. Hauen kutuaika on syksyllä jo ohi, isot hauet tulevat silti jostain syystä silloin rantavesiin. Syksyllä kellonajalla ei ole niin suurta merkitystä hauen kalastuksessa. Tärkeintä on, että on valoa. Syksyllä kaislikoiden reunat ovat useimmiten parhaita haukipaikkoja.

AHVEN

Kansalliskalamme on erinomainen kohde kalastukselle. Raitapaitoja voi tavoitella koko avovesikauden ajan, vaikka pääasiallisia sesonkeja onkin kahdesta kolmeen.

Jäiden lähdön ja ahvenen kudun väliin jää yleensä muutamia viikkoja, jonka aikana voi saada saalista vaikkakin kalastus voi olla varsin haasteellista. Päiväkohtaiset vaihtelut ovat suuria ja kudulle valmistautuvat ahvenetkaan

eivät ole kovin halukkaita liikkumaan paljoa tai syömään ahkeraan, lisäksi ne ovat kuturasituksen takia heikossa lihassa ja vielä laihoja.

Ensimmäinen varsinainen sesonki ajoittuu kudun jälkeiseen aikaan. Ahvenet ovat nälkäisiä ja kudullaan olevat silakat, särjet ja salakat tarjoavat kukin vuorollaan valmiiksi katetun ruokapöydän. Alkukesällä ahvenet ovat usein enemmän hajallaan. Vesien lämmitessä loppukesää kohti ahvenia parveutuu sekä karikoiden tuntumaan että selkivesille ajoparviksi.

Loppukesä ja alkusyksy ovat parasta ahvenkalastusaikaa. Kalat ovat selkeissä parvissa ja syönti voi olla aktiivista.

Moni on varmaan nähnyt mökille tullessaan useita venekuntia Kustavissa Kaitaisten sillan molemmin puolin ahventa ja kuhaa kalastamassa. Iniön parhaat paikat on jokaisen vain itse löydettävä.

Ahven on yksi Suomen parhaista ja maukkaimmista kaloista, Ahvenen voi fileoida ja paistaa tai vaikka savustaa perattuna. Herkkuhetki on taattu.

Mikäli haluat lisäoppia kalastukseen voit ottaa yhteyttä kalastusoppaisiin, joita löytyy ainakin Kustavista. Oppaat operoivat myös Iniön alueella. Netistä löydät myös runsaasti tietoa mm. näiltä sivuilta. Voit osallistua myös kalavesien hoitoon talkootyönä. Hyvinvoiva ja terve kalakanta on erinomainen indikaattori myös Saaristomeren tilasta. <https://vapaa-ajankalastaja.fi/haukitehtaat/>

Fritidsfiske i Iniö

TEXT: KAI ELFVING. ÖVERSÄTTNING: RALF NYMAN.

Iniö har länge varit populärt bland fritidsfiskare. Ett exempel på en hängiven fiskare var president Kekkonen. På våra vatten ses främst män och kvinnor som kastfiskar. För det mesta fångas gädda och abborre.

Den finländska fiskekulturen har huvudsakligen baserat sig på att fångsten används som näring. Fisken har varit en väsentlig del av födan p.g.a. att den har varit lättillgänglig, riklig och näringsmässigt nyttig. Därför är den viktig också för oss fritidsfiskare. För oss fritidsfiskare finns det flera begränsningar. Här är kort utgångssituationen:

- Metande, pilkfiske, spinnfiske samt strömmingsmete med spö är lovligt och avgiftsfritt för under 18-åringar och över 65-åringar. 18–65-åringar bör betala fiskevårdsavgift.

För fiske med nät krävs alltid vattenområdets ägares tillstånd. På många områden i Iniö har detidsboende rätt att fiska med två nät. Ta reda på dina rättigheter. Fiskevårdsavgiften är personlig. I samband med att man skaffar

SIIKA

Ei ole toista yhtä rauhallista kalastusmuotoa kuin keväinen siian onginta. Siinä enimmäkseen istutaan auringon lämmittämällä rantakallioilla tai rantahiekalla ja nautitaan keväisestä, toivottavasti aurinkoisesta säästä. Siian onginnassa muutama onki asetetaan pystyyn kivenkoloihin ja koukukitka heitetään mahdollisimman kauas. Ja sitten odotellaan.

Hyvä sää siian kalastukseen on tyyne ja lämmin. Samalla on aikaa havainnoida heräävää kevättä ja jutella onkiseuran kanssa. Mukaan voi ottaa myös kevyen onkijan tuolin, jossa on teline juomalle. Mikäs sen mukavampaa kuin nautiskella keväisessä säässä kahvia, olutta tai viiniä, oman maun mukaan. Eväitä toki unohtamatta. Siikaa voit saada jäidenlähdestä aina toukokuun alkupuolelle asti.

fiskelovet bör man uppge namn, kontaktuppgifter och födelsetid. Man kan betala fiskevårdsavgiften för en annan också, då ska betalaren uppge denna information om fiskaren vars avgift betalas.

Fiskevårdsavgiften kan man skaffa på adressen <https://www.eraluvat.fi/se/fiske.html>, med en app, från Forststyrelsen (020 692 424), från Forststyrelsens naturcentrum eller från en R-kiosk. Avgiften är 47 €/år, 16 €/vecka och 6 €/dag.

När du får en fisk är det skäl att minnas fångstmåtten (tidigare minimimåtten):

- Havsöring, planterad och med klippt fettfena, fångstmått 50 cm. Havsöringen med fettfena, m.a.o. av naturligt ursprung, är helt fredad.
- Gösens fångstmått är 42 cm.

Såsom abborren går gösens energi på våren till att utveckla fortplantningsorganen och fisket borde därför koncentreras till slutet av sommaren och hösten. På det sättet kunde fiskbeståndet och även ekonomin befrämjas. För gäddan har man ännu inte bestämt något fångstmått. Man har tom. föreslagit en maximilängd på 90 cm.

Om man efter att ha fångat fisken lägger den tillbaka i vattnet talar man på engelska om "catch and release" och "c&r". På finska är termen "pyydystä ja päästä" och på svenska "fånga och släpp". Man kan även tala om selektivt fiskande, där fiskaren beslutar om han ska ta upp fångsten eller släppa den tillbaka i vattnet. Frågan är kontroversiell och i lagen finns inga begränsningar för dylikt fiskande.

GÄDDAN

De bästa ställen att fånga gädda är vanligen i inre vikar och intill det öppna havet. Gäddan trivs i vass och stenbelagd botten, som ger dem skydd. Vid branta sluttningar där man ser det öppna havet kan man lättast få napp. Gäddan befinner sig vanligen nära botten.

Gäddor som väger 1,5–2 kg är de bästa vid matlagning. Stora gäddor lämpar sig inte så bra. Man kan gärna släppa tillbaka gäddor som väger mera än 4 kg, eftersom de fortplantar sig väl och minskar på mörtfiskarna. På våren får man gäddor bäst invid kanten av och i gles vass. Då vädret är varmt kan det vara svårt att fånga gädda, eftersom det finns lite syre i varmt vatten, varvid gäddan söker svalare vatten på djupet. Små gäddor kan man få i synnerhet där botten är stenig. Större gäddor kan man hitta i blåstångsområden vid steniga stränder. På sommaren har man den största chansen att fånga gäddor i morgon- och kvällsskymningen. Då ljuset är starkare och vädret varmare är gäddorna mera passiva. Regnväder är vanligen bättre än soligt väder eftersom ljuset gör gäddorna försiktigare.

På hösten är det lättare att fånga stora gäddor. Regelmässigt blir fiskarna större då vattnet blir svalare. Gäddans lektid är på hösten redan förbi och av någon orsak drar den sig till strandvattnet. På hösten spelar det inte så stor roll vid vilken tid på dagen man fiskar gädda. Viktiga är att det finns ljus. På hösten är vasskanterna de bästa gäddställena.

ABBORREN

Vår nationalfisk lämpar sig ypperligt för fiskafänge. "Rand-skjortorna" kan man alltid fånga vid öppet vatten men de bästa tiderna att fiska abborre infaller under två till tre säsonger. Abborren leker vanligen några veckor efter islossningen. Under den tiden kan man få abborre trots att det kan vara rätt utmanande. De dagliga variationerna är stora och abborrarna som förbereder sig för lektiden är inte villiga att röra på sig mycket eller att äta flitigt, för övrigt är de i svagt skick och ännu magra. Den första säsongen är tiden efter lektiden. Abborrarna är hungriga och menyn består av strömming, mört och löja.

På försommaren är abborrarna mera spridda. Efter att vattnet blir varmare mot slutet av sommaren, simmar de i stim nära grund och fjärdar med klart vatten. Sensommaren och början av hösten är den bästa tiden för abborrfiske. Då simmar fiskarna i stim och äter aktivt.

Många har säkert sett flera bätlag i Gustavs vid Katainens bro där det fiskas abborre och gös. I Iniö är det upp till var och en att hitta de bästa ställena.

Abborren är en av Finlands bästa och läckraste fiskar. Man kan filea den och steka eller röka den rensad. Delikatessen är färdig.

SIK

Det finns inget så lugnande fiske som att meta sik på våren. Man sitter för det mesta på ett berg, som är uppvärmt av solen eller i sanden och njuter av det vårliga solvädret. Man fäster metspöet mellan två stenar och slänger krocktacket så långt ut som möjligt. Och så väntar man. Fiskandet lyckas bäst då det är lugnt och varmt. Samtidigt betraktar man den vaknande våren och pratar med sin fiskekompis. Man kan även ta med sig en lätt stol där det finns plats för en dryck. Vad kan vara trevligare än att njuta av kaffe, öl eller vin, allt efter smak och tycke. En matbit inte att förglömma. Sik kan man få från islossningen till början av maj.

Om du vill lära dig mera om fiske så kan du kontakta fiskeguider, de finns åtminstone i Gustavs. Fiskeguiderna verkar också i Iniö.

Du hittar också mycket information på Internet, bl.a. på finska på adressen:

<https://vapaa-ajankalastaja.fi/haukitehtaat/>

Du kan även i talkoanda bidra till skötseln av fiskevattnet. En välmående fiskstam är också en bra indikator på Skärgårdshavets tillstånd.

Osavuosiasukkaiden terveysterveyst

Osavuosiasukkaalla on äkillisissä sairastumistapauksissa oikeus käyttää mökkipaikkakunnan terveysterveyst.

Nykyisin kesäpaikkakunnalta voi saada muutakin kuin kiireellistä hoitoa. Hoidon saaminen edellyttää hoitosuunnitelmaa, jonka asiakas voi pyytää omasta terveysterveystkeskusestaan ja toimittaa kesäpaikkakunnan terveysterveystkeskukseen. Hoito voi alkaa viimeistään kolmen viikon kuluttua ilmoituksen saapumisesta. Hoidon maksaa asiakkaan kotikunta. Tyypillisempiä kesäpaikkakunnalla hoidettavia pitkäaikaissairauksia ovat esim. diabeteksen tai veren ohennuslääkkeiden laboratoriotäynnit, joissa veriarvoja seurataan esim. kuukauden välein.

Hätäkeskus paikantaa soittajan mobiilisovelluksen kautta

Kaikkien on syytä asettaa 112-kuvake puhelimen aloitusnäyttöön niin, että sovellus on hätätilanteessa nopeasti käytettävissä.

Ehkäise kesäsairaudet

- **Nauti alkoholia maltillisesti.** Maistissa ei kannata lähteä hakkaamaan halkoja tai kalastamaan. Ole varovainen ongenkoukkujen ja vieheiden kanssa.
- Suojaamalla itsesi ja lapset hyvin auringon paah-teelta. Riittävä veden juominen ehkäisee väsymistä ja nestehukkaa.
- **Huolehdi hygieniasta ruoanlaitossa.** Ruokamyrkytysriski pienenee, kun kuljetat elintarvikkeet nopeasti kaupasta kotiin kylmään.
- **Käytä suojaavia vaatteita liikkeessasi pensai-kossa.** Punkit tulee poistaa iholta pian käyttämällä punkkipinsettejä. Kyynpureman varalta on hyvä kuljettaa kyypakkausta mukana matkalla.

Mitä kuuluu kesämökin lääkekaappiin?

Mökkiläisen on hyvä muistaa, että lääkkeet eivät säily kylmässä ja kosteassa. Siksi talven yli mökillä olleet lääkkeet kannattaa viedä apteekkiin hävitettäväksi ja vaihtaa uusiin. Mökkiläisen lääkekaapista pitäisi löytyä: kipu- ja kuumelääke, allergiselle allergialääkkeet, närästyslääke, aurinkosuoja-voide, hydrokortisonivoide hyttysten pistoihin ja auringon polttaman ihon hoivaan, kyypakkaus voimakkaan

allergisen reaktion tai kyynpureman ensihoitoon. Muista, että kyynpurema pitää aina hoitaa lääkärissä. Puremakohta tuetaan liikkumattomaksi, eikä sitä pidä painella. Parasetamoli on tulehduskipulääkkeistä ainoa, jota voi ottaa särkyyn. Muita särky-lääkkeitä ei mahdollisen munuaisvaurion takia saa käyttää. Laastareita, haavataitoksia ja desinfointiaine, sideharsoa ja ideaalaside, hyttyskarkote, punkki-pihdit, pinsetit ja pienet sakset.

Myrkytystietokeskus palvelee ilmaisnumerossa 0800 147 111

Myrkytystietokeskus vastaa ympäri vuorokauden äkillisten myrkytysten ehkäisyyn ja hoitoon liittyviin kysymyksiin. Puheluihin vastaavat toksikologiaan perehtyneet erityiskoulutetut farmaseutit.

TBE-rokote eli "punkkirokote"

Rokote antaa suojaan punkkien eli puutiaisten levittämää puutiaisaivotulehdusta vastaan. Tautia kutsutaan myös puutiaisaivokuumeeksi.

Kansallisen rokoteohjelman mukaan maksuttomaan rokotukseen on oikeutettuja henkilöt, jotka asuvat pitkäaikaisesti loma-asunnoissa Paraisilla, mikä on riskialue. Rokote on tarpeen vain henkilöille, jotka oleilevat ja liikkuvat luonnossa sulan maan aikana vähintään 4 viikkoa.

Sairastapauksen sattuessa: puh. 02 454 5200

Potilaan hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioi vastaanoton hoitaja. Terveysterveystajan nimi on Nina Grandell.

Iniön terveysterveyst: Iniöntie 597

Vastaanottoaika varataan puhelimitse ajanvarausaikoina tai webin kautta. Kaikki terveysterveyst palvelut toimii ajanvarauksen pohjalta.

Läs artikeln Hälsovårdstjänster för deltidsboende på svenska inionet.fi

Iniön kesävieras mäyräkoira Max

TEKSTI JA KUVAT: KIRSI STORCKOVIUS,
MAXIN CHRISTINA-EMÄNNÄN ÄITI

Tämä juttu kertoo 9-vuotiaasta karkeakarvaisesta kääpiömäyräkoira Maxista, joka viettää kesäänsä emäntänsä Christinan ja tämän avopuolison Tuomaksen kanssa Salmiksen saarella, Iniössä.

Max on pennusta saakka päässyt Iniöön ensin Christinan isän mökille ja vuodesta 2017 lähtien emäntänsä omalle mökille. Max on heti valmis, kun mainitaan sana Iniö, ja mennäänkö veneellä? Automatka Kustaviin sujuu leppoisasti odottavissa tunnelmissa ja lauttamatka Jumon saarelle myös. Perheen veneeseen siirytään Jumossa, ja noin puolen tunnin venematkaa varten Max saa pelastusliivit päälleen, kuten muutkin matkajat.

Salmiksessa pitää nuuskia kaikki rannat ja polut, ja erityisesti peurojen jäljet kiinnostavat. Maxilla on pienestä koostaan huolimatta voimakas metsästysvietti, ja se on turvallisinta pitää kytkettynä – pari kertaa äkkiä eteen ilmestynyt peura on saanut seurata; kova jahti huuto päällä ja kuulo kytkettynä pois päältä. Ohi mennessä voi haukkua, vaikka kottikärryjä, kaivella kuoppia pihalle ja nuuhkia pikkujärsijöiden koloja. Saarella liikkuu mäyriä ja supikoiria – onneksi tähän asti on vältetty kohtaamisilta, jotka voisivat päättyä pienen mäyräkoiran osalta huonosti.

Toinen huoli on, että Max saattaisi ryömiä mäyrän koloon, eikä pääsisikään pois. Koska saarella on paljon peuroja, se tarkoittaa myös sitä, että punkkeja on runsaasti eli punkkitarkastukset ovat tarpeen. Muita pikkuiselle koiralle vaarallisia otuksia ovat kyykäärmeet ja saaren ympärillä leijailevat merikotkat. Onneksi lokit usein varoittavat, kun kotkia on lähistöllä. Pienten koirien vuoksi on oltu erityisen varovaisia, sillä Maxin paras kaveri oli Vito-chihuahua, joka olisi myös ollut helppo saalis isolle petolinnulle.

Salmiksessa on asustellut kesäisin monta muutakin mäyräkoiraa; Christinan suku rantautui Salmikseen jo 1940-luvulla, kun isoisän isä löysi saaresta sopivan mökin metsästystä varten. Seuraava sukupolvi hankki saaresta

oman tontin, ja mökki valmistui 1965. Normaalikokoisia, karkeakarvaisia mäyräkoiria oli isoisän perheessä Roni ja Fille, ja myös molempien tyttären mäyräkoirat Emil ja Kerttu, ovat nuuhkineet saaren polkuja.

Max nauttii luonnon tarkkailusta ja rakastaa kalastusta. Muuten niin vilkas koira saattaa istua liikkumatta paikallaan rannalla ilta-auringossa tai onkijan vieressä. Pikkuveneessä se istuu veneen keulassa korvat tuulessa lepattaen. Kun verkoista tulee kalaa, se innostuu nuuhkimaan niitä. Toinen lempipaikka on mökin sohvan selkänöja – sieltä näkee ikkunan läpi mainiosti pihalla liikkujat.

Jos Maxilta kysyttäisiin, se sanoisi varmaan, että Salmis on sen lempipaikka maailmassa, niin kuin emäntänsäkin.

Iniös sommargäst taxen Max

TEXT OCH BILDARNA: KIRSI STORCKOVIUS,
MAMMA TILL MAX MATTE CHRISTINA

Det här är en berättelse om den 9-åriga strävåriga dvärgtaxen Max, som firar sina somardagar på Salmis i Iniö med sin matte Christina och hennes sambo Tuomas.

Ända sedan valp har Max vistats i Iniö – först i Christinas pappas stuga och från och med 2017 i mattes egen stuga. Max är genast färdig då ordet Iniö nämns eller ska vi åka båt? Bilturen till Gustavs går oftast bra och färjresan till Jumo likaså. Familjens egen båt ligger i Jumo, och Max får flytvästen på, såsom andra resenärer, för den cirka 30 minuter långa båtresan.

På Salmis är det dags att snusa vid stränderna och på stigarna och i synnerhet hjortarnas spår är intressanta. Max har trots sin storlek en stark jaktinstinkt och därför

är det bäst att hålla den kopplad. Ett par gånger har en hjort överraskat och Max har sprungit efter med ett ylande jaktskall och hörseln bortkopplad. I förbifarten skälls det åt en skottkärra, grävs det på gården eller snusas på gropar gjorda av smågnagare. På holmen finns det även mårhundar och grävlingar – till all lycka har Max inte träffat på dessa, eftersom det kunde sluta illa för den lilla taxens del.

Försiktighet krävs så att Max inte kryper i hål gjorda av grävlingarna och inte själv kan krypa ut. Det finns mycket hjortar och därmed fästingar så det blir fästingsgranskning varje kväll. Andra farliga djur är huggormar samt havsörnar, som glider ovanför holmen. Till all lycka kan mäsarnas skrik höras i förväg när det finns havsörnar i närheten. Man har varit extra försiktig med små hundar hela tiden – Max bästa vän chihuahuan Vito skulle också ha varit ett enkelt byte för en stor rovfågel.

Salmis har varit många andra taxars sommarställe redan tidigare; Christinas släkt strandade på Salmis redan på 1940-talet då hennes farfars far hittade en lämplig stuga för jaktresor. Den följande generationen köpte en tomt och stugan blev färdig år 1965. I farfars familj fanns det redan de strävåriga taxarna Roni och Fille och även dottrarnas taxar Emil och Kerttu har snusat på stigarna på holmen.

Max njuter av att observera naturen och älskar att fiska. En annars så livlig hund kan sitta orörd vid stranden i kvällssolen eller bredvid en med metspö. I en liten båt sitter den i fören med fladdrande öron. Om det finns fisk i näten så är Max där och snusar på fisken. En annan favoritplats är soffans ryggstöd – därifrån ser Max allt som händer på gården.

Om man sku fråga Max så sku den säkert säga att Salmis är dens favoritplats i världen, såsom mattes.

Merikaupasta kesään!
OceanSpirit.fi

Myymälä: Linnankatu 37b, Turku
Avoinna ark. klo 10 - 18, la 10 - 14, puh. 040 761 8484
Nettikauppa: www.merikauppa.fi

Merineule
Neulosvaatteiden outlet
Kustavin keskustassa.

Avoinna:
ma-pe 9-16, la 10-13

Meillä on myös
apteekin lääkekaappi
www.merineule.fi

Kustavi
SKÄRGÅRDENS KUNGARIKE

Kustavin kunta
Kustavinkunta

**VÄLKOMMEN
TILL
SKÄRGÅRDENS
FAMN**

www.kustavi.fi

BUSTER XSr
LITEN BÅT MED MYCKET KARAKTÄR

Buster
POWERED BY YAMAHA

busterboats.com

Uusia lomahuoneistoja, laitureita,
vaunupaikkoja ja herkullista
ruokaa rantaravintolasta.

**Kustavin
LOOTHOLMA**

www.lootholma.fi
050 5560440
Kuninkaantie, Kustavi

Björklund Båtslip
Norrby, Iniö

Vierassatama, Camping
Sauna, suihku, pesutupa, teltta- ja asuntovaunupaikkoja

Huoltoasema, Thai-ravintola
Polttoaineet A24. Kahvio. Ravintola 19.6.-8.8.2021

Vene- ja konehuolto
Volvo Penta, Honda, Mercury, Suzuki. Varaosia ja tarvikkeita

Johnny Nabbas
044-554 2960

Markentreprenad
Byggmaterial
Land- & sjötransporter

Maanrakennustyöt
Rakennustarvikkeet
Maa- & merikuljetukset

Villa Högbo 1933
SEMESTERBOSTÄDER OCH INKVARTERING
LOMA-ASUNTOJA JA MAJOITUSTA

SKULLE DU VILJA
SEMESTRA I EN
SKÄRGÅRD SVILLA?
KELPAISIKO LOMA
SAARISTO-
HUVILASSA?

villa.hogbo@saaristokodit.fi
Kunnantalonmäki 17, 23390 Iniö, Norrby
p: +358 440552253

SAARISTOKODI

Cafe Alppila, Iniö

cafealppila.fi/040 5958794

TAIVASSALON APTEEKKI
www.taivassalonapteekki.fi

PUH. 02 878 175

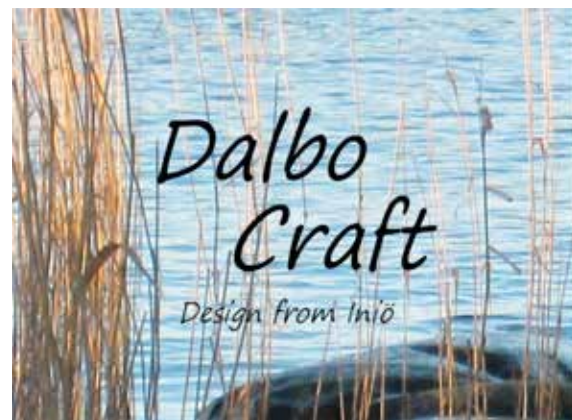
**FRIISILÄN
TILA**

- Perunat, vihannekset, marjat ja kesäkukat sesongin mukaan
- Tilapuoti tilalla ja myyntikioski keskustassa
- Kotiruoka-kahvila
- Leivonnaisia, myös tilauksesta
- Pihapiirissä eläimiä ja leikkipaikka lapsille
- Lähimetsässä koko perheen tarumetsäpolku

Friisiläntie 8, 23360 Kustavi
www.friisilantila.fi
www.facebook.com/friisilantila
Mari Väisänen 040-7634444
Timo Siivonen 040-5487455

**Dalbo
Craft**
Design from Iniö

inionet.fi
Tiedotteet, tapahtumat
& palvelut

Livskvalitet och bankservice av
toppklass i skärgården

Elämänlaatu ja pankkipalvelu
huipputasolla saaristossa

Nagu/Nauvo Tel./Puh. 040 865 1578
Korpo/Korppoo Tel. 02-464 8146
Houtskär/Houtskari Tel./Puh. 02-463 1300
Iniö Tel./Puh. 02-463 1300
nagu@op.fi

Nagu Andelsbank
Nauvon Osuuspankki

Café Gamla Banken

Café • Kahvila Anredning • Sisustus

A-rättigheter / oikoudet

f Iniövägen 577 • 040 547 7771 **ig**

**KUKAT KOTIMATKASI VARRELLA
BLOMMOR PÅ HEMRESAN** **f**

Hussintie 15 Taivassalo 9-18, 9-15, 10-15
(02) 8414838
pioni.fi

PIONIEN KOTI

Yli 40 vuotta kokemusta ja lukemattomia myytyjä kohteita. Kun rakkaan vapaa-ajan paikkasi myynti on ajankohtaista. Meihin voit luottaa, me välitämme.

Med över 40 års erfarenhet och otaliga sålda objekt. När det är dags att sälja ditt älskade sommarställe finns vi här, från början till slut. Oss kan du tryggt lita dig mot i alla skeden.

SAARISTO-VÄLITÄJÄ / **SKÄRGÅRDS-MÄKLAREN**

www.saaristovalittaja.fi
Kauppiaskatu | Köpmansgatan 9, Parainen | Pargas
Pertti Salonen, 0400 309 490 | Teija Laaksonen, 0400 827 788

LARJAMA
PUUTAVARALIIKE

Lähipuuta Taivassalosta.
larjaminsaha.fi

LÄHIPUU

FinFerries

Sinun mainoksesi voisi olla tässä!

DELTIDSBOENDE
INIÖ
OSAVUOSIASUKKAAT

SUNWIND

Kaikki mitä tarvitset mökille ja vapaa-aikaan

Katso kaikki tarjoukset

30 vuoden kokemus aurinkopaneeleista Pohjolassa takaa sen, että sinäkin saat parhaan mahdollisen ratkaisun!

Hyödynnä kotitalousvähennys! Älä unohda yritysten jopa 15 % energiätukea.

Tästä tarjouksiin!

ON-GRID aurinkoenergia
Verkkoon kytkettävät aurinkoenergiajärjestelmät asennettuna.

OFF-GRID aurinkoenergia
Myös paikkoihin, jonne valtakunnan verkko ei riitä!

LiFePO4-akut
Huoltovapaat litiumakut osaksi aurinkoenergiajärjestelmää!

Sunwind Gylling Oy | Niemeläntie 4 A, 20780 Kaarina | p. 020 1102 601 | www.sunwind.fi

PARGAS PARAINEN

Pargas stad är inte bara en stad, det är en livstil!

Paraisten kaupunki ei ole vain kaupunki, vaan myös elämäntapa!

Se videon! Katso video!

Gör sommarstugan till ditt hem. Tee kesämökistä kotisi.

**MERI
LAITURI**

RANNIKON MERITYÖ
TAIVASSALO

RANTAUDU KESÄÄN MERILAITURILLA.

Hyvin suunniteltu ja valmistettu laituri
kestää meren haasteet ja kesän ilot.
Nyt onkin oikea aika toteuttaa kesän
2023 laituriunelmat. Merilaiturilta löydät
laaturatkaisut kaikkiin tarpeisiin.

RALA

PÄTEVYYS

Lue lisää ja tilaa omasi www.merilaituri.fi
puh. 040 841 8881